

De premie.

De premie voor de KB wordt door de Rijksbelastingen ingevorderd en door de werkgever betaald. Een werknemer die in zijn vrije tijd als zelfstandige werker bijverdienssen heeft, moet er rekening mee houden, dat over die bijverdiensse te zijner tijd KB-premie gevorderd kan worden.

Slotopmerking.

Wij zijn er ons van bewust dat nog diverse vragen kunnen rijzen, waarop wij op dit moment ook nog geen antwoord weten. Wij vertrouwen er echter op dat voor het einde van dit kwartaal voldoende gegevens bekend zullen zijn, zodat onze Salaris- en Loonadministraties aan iedere medewerker de kinderbijslag waarop hij recht heeft zullen kunnen uitkeren.

Een foto van fotograaf en documentalist E. Eddy, die deel uitmaakt van de afdeling Technische Adviezen en Documentatie te Den Haag. Hij zal vrijdag 1 februari a.s. 12½ jaar bij Van der Heem in dienst zijn, met wijk feit wij hem herbij getukwensen.

VEEL DANK!

Hierbij betuigen wij de directe onze welgemeende dank voor het pakket dat ons voor de Kerstdagen is bezorgd.

Ond-geleden van Van der Heem N.V. Mede namens mijn vrouw wil ik chet, bazen, collega's en comité Ziekentrost hartelijk dank zeggen voor het fruit, de bloemen en belangstelling, tijdens mijn ziekte ondervonden.

J. B. Meyer, Spoelenfabrieks. Bedr. Bur. Telco.

Voor de tijdens mijn korte verblijf in het ziekenhuis en thuis ontvangen fruitschalen, dank ik allen heel hartelijk en ook het comité Ziekentrost voor het fijne bloemstukje.

S. Poortier, H. B. Oerdoom, Vrijgave- en Kwal. centr.

JUBILEUM F. MOSTERT

Ruim 25 jaren geleden, om precies te zijn op 13 december 1937, vulde onze collega, de heer F. Mostert, 21 jaren oud, een sollicitatieformulier van Van der Heem N.V. in. De sollicitant zal nu, in 1963, niet meer weten, dat hij in één der laatste zinnen van dit formulier met nadruk te kennen gaf, dat hij zich gaarne geplaatst zag in een bedrijf met een „moderne boekhouding“.

De bedoeling was kennelijk om een functie te verkrijgen, waarin het mogelijk was om uit te groeien tot een all-round administrateur, waarbij een vooruitstap voor nieuwe ontwikkelingen werd uitgesproken. Welnu, dat is prachtig uitgekomen.

Op 1 februari 1938 trad de heer Mostert in dienst bij de afdeling, die de financiële en mechanische administratie verzorgde. Jaren van vernieuwing en modernisering vielen hem en z'n collega's desijds ten deel.

Na de oorlog ging onze onderneming sterk uitbreiden. Er kwamen nieuwe bedrijven in Utrecht en aan de Laakweg, hetgeen leidde tot een belangrijk goedereverkeer tussen de verschillende fabrieken.

In de administratie ontstond toen een nieuw probleem, de onderlinge facturering van deze leveranties. Er waren hierbij nogal wat problemen en begin 1949 werd dan ook besloten dit door een afzonderlijke sectie van de afdeling Hoofdboekhouding te laten verrichten. De heer Mostert werd met de coördinatie en de eventueel bijkomende organisatie van dit werk belast. In 1958 werd dit werk, nu zonder problemen, goed geordend en punctueel, weer aan een opvolger overgedragen. Is het dan toevallig, dat de volgende stap naar de afdeling Ponskarrenadministratie ging? In deze nieuwe afdeling was letterlijk alles nog een probleem. En opnieuw werd er rustig begonnen, geordend, heel veel werk ligt er nog vóór ons en we hopen van harte, dat hij dat bijzondere en vaak met spanning geladen werk de heer Mostert ons nog vele jaren zal willen helpen. Aanstaande vrijdag, 1 februari, is dan de jubileumdag. Heer Mostert, alvast onze hartelijke felicitaties met deze feestdag.

Donderdag, komen we na werkdag naar de kantine van de Kastenfabriek om jou en je gezin te huldigen voor 25 jaren werk aan „moderne boekhouding“. J. Glasbergen.

PUZZEL

Nr 93

**h r a t o e t
A L L U R E**

Door de 18 letters in de juiste volgorde te zetten, krijgt u vier woorden, die de naam van een bekend wapenfeit van Michiel de Ruyter aan-geven.

Oplösungen moeten uiterlijk woensdag 6 februari a.s. in het bezit zijn van mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,-, 2e prijs f 10,-, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,-.

het V.D.H.-tje

Redacteur C. SCHREVEL Nr. 777 1 februari 1963

VAN DER HEEM

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

EEN PLATENSPELER VAN ALLURE

Dit is de kop van een artikel over onze nieuwe platenspeler in het vakblad voor de radio- en televisiehandel „Radiovereld“. In dit artikel geeft de bekende redacteur van dit blad, de heer J. J. Lichtenveldt, in een uitvoerig artikel zijn visie op de PS 101.

Toen het ontwerp gereed was, waren zowel de ontwerpergroep als de commerciële afdelingen enthousiast over dit nieuwe produkt.

Dat de heer Lichtenveldt dit ook is, blijkt niet slechts uit bovenvermelde „kop“, maar veel meer nog uit de overtuigende wijze waarop hij de vormgeving en de technische eigenschappen beschrijft. Wij mogen als fabrikant trots zijn op zijn onderdeel, want de heer Lichtenveldt zit al tientallen jaren „in het vak“ en heeft daardoor meer dan wie ook kijk op alles wat met radio, televisie en platenspelers te maken heeft, zodat aan zijn mening grote waarde mag worden gehecht.

Vormgeving

De platenspeler PS 101 valt direct op door zijn fraaie vormgeving en zijn bijzonder verzorgde uiterlijk. De beschaafde kleuren donkerbeige, lichtbeige en roomwit geven deze platenspeler een zeer bepaald cachet. Op vernuttige wijze is in het dek een lijnestructuur aangebracht. De vorm van het voetstuk is zodanig, dat het apparaat zeer stabiel is, zonder de sterfelijkheid te schaden.

Twee onopvallende handgrepen, die het esthetisch evenwicht niet verstoren, maken het verplaatsen gemakkelijk. Teneinde een stabiele opstelling te garanderen, zijn drie poejes onder de bak aangebracht (niet vier wegens de grotere kans op vankelen).

Tot in de kleinste details is aan de uiterlijke verschijning aandacht besteed; zelfs de kleur van de snoeren is bij het geheel aangepast.

Technische eigenschappen

De beschikbare ruimte in het VDH-tje laat niet toe over alle eigenschappen van de platenspeler uit te wijden. Daarom volstaan we met de belangrijkste in het kort te vermelden.

Stereo

De PS 101 is direct geschikt voor weergave van stereoplatten. Afspeken van „monoraal“ grammofoonplaten is zonder speciale maatregelen met het stereo-element eveneens mogelijk.

Automatisch afslagmechanisme

De platenspeler staat na het afspeken automatisch af. Dit lijkt misschien iets heel gewoons, maar er is een feitloos werkend afslagmechanisme voor nodig om te bewerkstelligen dat de motor bij elke

plaatdiameter (waarbij het moment van afslag kan verschillen) op het juiste ogenblik uitschakelt.

Draaiplaten

Het draaiplateau is sterfelijk klein gehouden. De vereiste grootte van dit plateau voor een aldoend vliegwielfect is toch bereikt, daar een gedeelte van het plateau onder het dek draait.

Dit gegoten plateau is met uiterste precisie gedraaid en uitgebalanceerd, waardoor een zeer constante loop gewaarborgd is. De draaitafel heeft een nylon lager; nasmeren is geheel overbodig.

Motor

De zorgvuldig uitgebalanceerde motor is geheel verend opgehangen, waardoor de rumble (het motorgestommel) tot het kleinste minimum is beperkt.

Doelmatigheid.

Bij het ontwerp van deze platenspeler is speciale aandacht besteed aan de doelmatigheid en het gebruiksgemak. Enkele voorbeelden daarvan laten we hieronder volgen.

Pickuparm

Om de pickuparm gemakkelijk op de plaat te brengen is deze van een handige, licht bedienbare vingertip-vlengsel voorzien. Bij het „opzetten“ heeft men niet anders te doen dan de arm te laten zakken; eventuele beschadiging van de plaat is daardoor tot een minimum te beperken. Het zoeken van de groef wordt nog verder vereenvoudigd doordat de kop van de pickuparm van een „nensje“ is voorzien, waarvan de punt precies in de loodlijn van de maald ligt. De pickuparm kan bovendien over meer dan 90° worden opgeklapt, waardoor o.a. verwisseling van het element hoogst eenvoudig is.

Vervolg pag. 2 kolom 1

HOOGSTE BELONING IDEEËNBUS

Niet zonder vreemde adviwerde de Ideeëncommissie Utrecht om aan de heer D. Klees een beloning uit te reiken van f 1.000,-.

Het betreft hier een constructieverbetering van een onzer motoren, waardoor dit produkt goedkoper en beter gefabriceerd kan worden.

Deze beloning, de hoogste die ooit bij een der Van der Heem bedrijven is toegekend, werd op 24 januari j.l. door de heer ir P. G. Zaaijer overhandigd, waarbij de verdienste van de heer Klees in dezen nogmaals werd onderstreept.

Dat de heer Klees, van wie wij nog meer goede ideeën verwachten, bijzonder blij was met deze beloning, spreekt voor zich zelf.

Heer Klees, namens het gehele bedrijf Utrecht nogmaals onze gelukwensen en veel succes met nieuwe ideeën.

Nu sneeuwjacht door een verlaten stalling raast,
een ijzige wind langs ons metalen corpus blaast,
blijft ons alleen de hoop op beete tijden
en het verlangen naar een rit langs frisse groene weiden.

SOLEXARIA

Di sombere duet op droeve toon, begeleid door een gerende noordooster, deed mijn blikken verbaasd dwalen over het sneeuwlandschap dat in lang vervlogen dagen eens een rijwielstalling was. Er moesten dus toch nog ergens Solexen staan.

Na enig speuren vond ik ze achter een sneeuwhoop. Via een nauwelijks begaanbaar pad wat dichterbij sluijpend, beluisterde ik hun gesprek. Of liever hun gesprek, want beverig werd een tweede couplet ingezet, maar zo beverig dat de tekst helaas onverstaabaar was.

Halverwege zei de een laten we maar ophouden, maar, het lukt me niet meer. Mijn hart wordt samengeknepen en m'n cilinder krimpt ineen; mijn rol is letterlijk uitgespeeld, want de sneeuw eromheen wordt zo hard als steen. Ook de voorren roest vast bij de scharniering.

Dat weet ik vriend, maar ondanks alles brengen we straks onze bazen weer thuis. Die sneeuwrommel om onze rol lossen ze vanavond wel weer op in de service met de heetwaterstraal. Onze bazen konden ons beter in de service stallen zolang de vorst aanhoudt; dat mag immers voorzover de ruimte dat toelaat!

VERVOLG VAN PAG. 1

Element

De PS 101 is uitgerust met een nieuw type mono/stereo-kantelement met als bijzonderheid, dat niet het gehele element wordt omgedraaid voor eventuele instelling op 78 toeren platen, maar uitsluitend de naaldlip. Dit houdt tevens het voordeel in van bijzonder gemakkelijke naaldvernieuwing.

Er wordt een diamantnaald toegepast, die ten opzichte van de traditionele naald veel harder is en daardoor veel beter tegen slijtage bestand is.

Toereninstelling

Een gefinancierd eenvoudige bedienbare handle, waarbij het loerental zeer duidelijk is af te lezen, kan in 4 standen worden ingesteld. Er is bovendien een „multistand aanwezig, waarbij de arm automatisch vergrendeld wordt. Bij verplaatsing kan de arm niet losschieten. Beschadiging van de naald, het element of de plaat is daardoor uitgesloten.

45 toeren adapter

Voor de 45 toerenplaten met een groot gat dient een zgn. 45 toeren adapter. Deze is op een elegante wijze vast — dus onverlosbaar — op het plateauklek aangebracht. Bij platen met een „normaal“ gat verzinkt de adapter automatisch door het gewicht van de plaat.

Naaldruitslijping

De gebruiker kan desgewenst zelf op gemakkelijke wijze de naalddruk naar wens instellen. De arm kan over meer dan loodrecht worden opgeklapt. De naalddruk kan dan gemakkelijk via een „compensatieveer“ tussen 5 en 9 gram worden ingesteld.

Toch, hennam de ander, is het niet verstandig bij dit weer te solexen.

Och kerel, dat ligt aan je baas. Kan die een beetje sportiviteit opbrengen en is hij goed ingepakt, dan is het nog best te doen. Dat wachten bij een bushalte waar na een kwartier nog geen bus te zien is en dan ineens drie achter elkaar, is ook geen lolletje. Eensmaal opgepropt in het vehikel staan ze elkaar in het gezicht te hoesten.

Maar, ik blijf erbij dat het gevaarlijk is, hield de ander vol; met die brokken vastgevroren sneeuw op het wegdek is het slijpebaar erg groot en dat met die raketings passerende auto's!

Och kom, teder is voorzichtig en met een beetje handigheid lukt het best; vooral de benen paraat houden om ze bij kans op slippen even mee te laten glijden. Het stuur stevig in de handen, de dum bij de gaspedaal en als je dan nog met een Solex OTTO te doen hebt, waarbij de motor op de band kan blijven staan, kun je de snelheid praktisch regelen of de motor stationair laten draaien. Heus mijn baas en ik reddden het uitstekend en zijn nog niet te laat gekomen.

Ook bij rulle, pas gevallen sneeuw, vroeg de ander.

Ook daar heeft hij een middelje op gevonden, namelijk een sneeuwschuiver. Een metalen strip wordt bevestigd tussen het voorspatbord en de slijklapbeugel met aan de onderkant een dwarsplaatje en daartussen geklemd een rubberplaatje dat precies om de buitenband past. De sneeuw komt nu niet verder dan het rubberplaatje.

Overige technische gegevens.

4 toerenallen: 78, 45, 33 en 16 toeren. Element van Elac: een frequentie van 20 tot 16.000 Hz binnen 3 dB kan worden gegarandeerd.

Rumble: -62 dB.

Wow (d.i. het „janken“ tengevolge van ongelijkmatige loop van de draaitafel in een laag tempo) is beter dan 0,1%.

althans niet in die hoeveelheid dat het rijden erdoor wordt belemmerd. Het is een uitvinding van jaren geleden toen de eerste rally's verreden werden en vijf mensen concurreren met sneebrommers. Ze hadden er nog succes mee ook.

Waarom worden die dingen dan niet in de handel gebracht? Och maaije, kijk nu eens om je heen. Je ziet hoevelen hun Solex thuis laten staan; er is immers geen pioniersgeest meer. Ze kunnen niet tegen de kou en zijn verward door de centrale verwarming, dagelijks gaan er zo'n slordige 16.000 liter olie doorheen om fabriek en kantoor op temperatuur te houden.

Het is niet meer zoals in de tijd van Charles Dickens, die een kantoorbediende beschreef die stiekem als de baas met keek zijn handen warme bij de kaarsvlam, die tevens de lichtbron vormde. Wat de mensen wel doen is kijken naar de TV en bhaajlijk zittend genieten van flitsen van de Bounty in een vliegende storm, waar zeelui overspoeld door zee water hun werk deden. Ze zien Eskimo's op voedseltocht, dagenlang onderweg om een zeehond te verschalken en dan voor de nacht eventjes een sneeuw hut bouwen, ze kunnen er nog bij lachen ook. Maar waarom zover van huis, de bakker en de melkboer kunnen het ook niet binnenshuis verdienen. Is het dan voor ons zo erg een kwartier door de kou te rijden?

Ja maar, hield de ander vol, we roesten zo van al die pekelrommel op de straten.

Vervolg pag. 3 kolom 1

AUTOBEZITTERS

De Bewakingsdienst doet een dringend beroep op de autobezitters om niet te parkeren voor de loodsen aan de Maanweg en voor de brandeuren van het hoofdgebouw; dus geen auto's links en rechts van het overkapte gedeelte.

Flutter (d.i. ongelijkmatige loop van de draaitafel in een hoog tempo) is beter dan 0,05%.

Aansluitspanning omschakelbaar: 110-130 volt en 220-240 volt (50 Hz). Bruto-prijs: f 79,—.

Binnenkort tevens leverbaar als inbouwmodel, typenummer PS 100, prijs f 69,—.

VERVOLG VAN PAG. 2

Hoor eens, ook daar zijn middelen voor; op zaterdag even schoonmaak houden, de wielen eruit en dan niet te zinnig met smeermiddelen op de scharnierende delen. Maar ik moet toegeven dat het allemaal erg lang gaat duren. Laten we hopen dat de mensen het spoedig de boerendichter Poot kunnen nazeggen.

*Zoo verduren met hille leden
's winters groene dunnglandy
voor de groene monarchy
der bebloemde heijlyheden
Zoo gemaekt de zomebrant
Fieles en brommend Nederland*

Die laatste zin heeft Poot niet gescreven.

Dat klopt edele vriend, maar dat komt alleen omdat ze in 1700 nog geen flauw idee hadden wat een genot wij nog eens zouden beleven van de onvolprezen Solex OTTO.

J. L. B.

Geslaagd voor:

het examen Moderne Bedrijfsadministratie: A. Q. Browner, Hoofdboekhouding Den Haag.

EERSTE ERRES-BABY IN TEHERAN

Heden ontvingen wij uit Teheran het volgende telegram, gedateerd 24 januari 1963:

„Interneem the hague happy to announce first erres ra 6011P assmblid here left hand today“

Onderkenars waren onze partners in de I.E.I., de bedrijfsleider, de heer H. J. Lichtenfels en onze heer D. A. Huzing uit Den Haag.

En klein, maar geniepig griepje had me een volle week aan bed geklusterd. Na die bedruct stond mijn huisdokter me een paar dag toe enige dagen, een paar uur per dag, door het huis te drenstelen en daarna een bezoek aan onze bedrijfsarts te brengen.

Daar ontving ik de verheugende mededeling van de datum der werkhervatting, plus dat ik alles weer mocht eten, tot en met boerenkool met worst en peen en uien met klapstuk.

Ongewekt stapte ik weer terug naar bus 30, die mij veilig en en wel naar de Weteringkaade bracht, waar ik overstapte op lijn 12, die alweer behoorlijk bezet was met de nodige reizigers van het Staats-spoor. Door een verkeers-situatie op het Paul Krugerplein, besloot ik maar uit te stappen en de Paul Krugerlaan af te lopen, dan was ik toch thuis en

In

eendrachtige

samenwerking

Twee weten meer dan één. Dat was tenminste zo met de heren B. Meerman en N. Schling, beiden werkzaam in de Slijperij te Den Haag.

De bewerkingsmethode van Solex-sturen werd gewijzigd: in afwijking van de plannen stelden deze beide medewerkers voor hiervoor de „dode“ 320 band te gebruiken. Dat bleek mogelijk te zijn en... goedkoper!

Zo kwamen beide heren in aanmerking voor een beloning van hun idee van f 150,— de man. Als u nog eens wat weet hierin...

Eerste ontspanningsavond in Sneek geslaagd

In zaal Hanenburg te Sneek werd vrijdag 18 januari j.l. de eerste ontspanningsavond voor het bedrijf Sneek gehouden. Het programma werd verzorgd door eigen personeel en beroepsartiesten, zoals Jan Pruis als mr. Doodle, de muzikale komieken Chic en Co en het zangduo De Flevo's. Niet vergeen mogen wij echter de zeer gewaardeerde medewerking van enkele werknemers uit het bedrijf Den Haag, te weten de heer B. Cohen als goochelaar en de heer B. Vroklage als sneltekenaar.

Uit het Sneekse bedrijf werken mee de heer G. Jepkema als pianist, de heer P. Anders, zanger, en een bandje onder de naam „The five sincopest“.

Het gehele programma werd met vaart gebracht en welke prettige reacties bij de ± 100 aanwezigen. Jan Pruis had de uitsluitende gawe om nummers van geheel verschillende artistiek niveau tot een vloeiend geheel te maken. De vaart, waarmee Chic en Co hun nummers brachten, droeg belangrijk bij aan hun succes. De u alleen bekende mr. Benico en professor Dalt Wisney zijn hard op weg om het beroepsniveau te behaderen. De Flevo's deden het leuk en ook de eigen medewerkers werden gul op applaus omhaald.

Ondanks de slechte weersomstandigheden en de op dezelfde datum vallende elfstedentocht is de avond een succes geworden.

Na afloop werd nog een tijdlang prettig gedaan, met muzikale begeleiding van een bandje, gevormd uit enkele jongeren van het bedrijf.

De indruk die deze avond heeft achtergelaten geeft goede hoop voor een volgend evenement, waarbij dan zeker op nog meer belangstelling gerekend mag worden.

J. Lamminga.

KLEINE BELEVENISSEN

't was maar een kwestie van 5 minuten.

Bij het uitstappen was ik een dame behulpzaam met haar 2 city-bags en een koffertje. „Gaat het zo, mevrouw?“, vroeg ik vriendelijk, toen ze naast me stond.

Ze keek me spinnig aan en zei: „Dwaze vent, denk je soms dat ik zeventig ben!“

Dat was dan de dank. Zwaar beladigd draaide ik haar mijn rug toe en liep de Paul Krugerlaan op.

De orgelman liet ik ongehoord zijn. „Tulpen uit Amsterdam!“ draaien, mijn naastenrijde had een te grote knak gekregen... dat moest eerst weer gezegd worden. Ik was voorbij de Kockstraat toen ik plotseling „meneer“ hoorde roepen. Ik keek om en

zag de „dame“ achter me aanhollen.

„Ja zeker“, dacht ik bitter, „nu excuses aanbieden, had ze maar beter op dit woorden moeten letten“. En me nog steeds zwaar beladigd voelend liep ik door en liet haar rustig „hollen“ en „meneer“ roepen.

Bij de Loosdunsweg stonden de verkeerslichten juist op rood en moest ik dus wachten. Ik hoorde vlak achter me en toen ze voor me stond sniepte ze: „Akelijge kerel, was toch blijven staan“. Zeer uit de hoogte antwoordde ik haar: „Ik heb met u niets meer te maken!“

„O, neen?“, siste ze hees en vinnig rakte zij mij haar koffertje uit mijn hand... want dat droeg ik nog altijd. De verkeerslichten sprongen op groen. Ik ben nog nooit zo gauw aan de overkant gekomen! W. V.

Oplossing puzzel 92

Horizontaal: 1. boot; 6. haas; 11. meekunde; 14. al; 16. re; 17. To; 18. pa; 19. Rob; 21. le; 23. be; 24. dol; 25. la; 27. Ter; 28. ar; 29. falen; 30. alles; 32. as; 33. dra; 34. le; 36. dom; 38. me; 39. ma; 41. fat; 43. es; 44. se; 46. ra; 48. do; 49. bosselman; 53. massa; 54. tepel.

Verticaal: 2. om; 3. oer; 4. reel; 5. TT. 6. bu; 7. ante; 8. ADO; 9. re; 10. bars; 13. valk; 15. lo; 18. Po; 20. blaam; 22. ehnde; 23. bram; 24. deef; 26. als; 28. alt; 31. ader; 35. atol; 37. os; 38. mess; 40. arme; 42. Ad; 44. s.o.s.; 45. te; 47. aap; 49. be; 50. ja; 51. st; 52. ne.

Prijswinnaars

1. (f 15.—) mevr. R. de Vries, Den Haag.
2. (f 10.—) A. Vincenten, 6100.
3. (f 7,50) B. Douglas, 2121.
4. (f 5.—) G. Lit, 2651.
5. (f 5.—) J. J. van Gent, 2612.
6. (f 5.—) P. Kerkhof, Utrecht.

Jubiläum heer Vellekoop

De uitgestelde huldiging van de heer M. A. Vellekoop, die 15 november 1962 25 jaar in onze dienst was, zal woensdag 13 februari a.s. plaatsvinden om 17.20 uur in de kantine van de Kastelfabriek.

LEGITIMATIEBEWIJZEN

Houders van Van der Heemlegitimatiebewijzen wordt verzocht deze ter verlening tot 31 december 1963 bij de afdeling Public Relations in te leveren.

Zij die nog niet in het bezit van een legitimatiebewijs zijn en dit voor hun werk nodig hebben, kunnen bij deze afdeling een aanvraagformulier verkrijgen. Na invulling dient het formulier te worden teruggezonden tezamen met een recente pasfoto.

GASTENBOEK

- In februari: 14 leerlingen van de H.T.S. te Dordrecht, afdeling Economische bedrijfs techniek (te studietoel.); s. Middags.
- 4 februari: 20 leerlingen van de 6e klas HBS-B van het Lodewijk Makohljde College; s. Middags.
- 8 februari: 41 leerlingen van de dr Albert Plesman ULO te Rijswijk; s. Morgens.
- 8 februari: leden van het Internationaal Electronie Comité; s. Middags.
- 13 februari: 39 leerlingen van de HTS te Haarlem afdeling Elektrotechniek.
- Hele dag:
- 15 februari: 14 leerlingen van Lund's Technical School te Lund — Sweden.
- 22 februari: 27 leerlingen van de Kamerlingh Onneschool te Den Haag en 27 leerlingen van de Savornin Lohman ULO te Scheveningen; s. Middags.

Public Relations

Kaarten toneeluitvoering

Kaarten voor de opvoering van het toneelstuk „KORT GELUK” door „Inter Amicos” op 8 februari a.s. zijn dinsdag 4 februari a.s. in beide kantines gedurende de pauzes verkrijgbaar.

'T IS MEEGENOMEN ...

Het komt (het) vaak voor dat werknemers uit de kantoorsector hun ideeën met hoge bedragen belooft zien. Toch is de heer K. W. Smink, Gereedschappunten Den Haag (op de foto links), zo gelukkig uit de handen van zijn chef, de heer C. Kok, f200.— te kunnen ontvangen. Zijn voorstel lag dan ook buiten zijn werksfeer en had betrekking op het inpakmateriaal van accessoires. Een niet gering resultaat voor dit verder kijken dan zijn neus lang is.

Gefeliciteerd!

HUWELIJK.
Den Haag: Mei, H. C. Spreuw, Transformatorenfabrikage, met de heer H. van Empel, d.d. 18-1-1963.
Den Haag: R. Bleyenbergh, Radiolaboratorium, met mevr. G. Kerthof, d.d. 23-1-1963.
P. M. v. d. Helm, Stat Ontwikkeling, Protosonale Producten, met de heer M. E. Klaassen, Bedrijfsbureau Telo, d.d. 2-2-1963.

GEBOREN.
Den Haag: Joaquin, zoon van J. Lorenzo Moreno, TV-Montage, d.d. 27-12-1962; Patricia A., dochter van W. Glasbeek, Vrijgave- en Kwaliteitscontrole, d.d. 29-12-1962; Richard E., zoon van C. A. M. Beenhakkers, Stozinger-montage, d.d. 8-1-1963; Hendrikus J., zoon van D. W. Vonk, Bedrijfschool, d.d. 13-1-1963.
Utrecht: Arie, zoon van J. Buitenvaeg, Laboratorium, d.d. 3-1-1963.

Hartelijk dank!

Met deze dank ik de directie, chefs, bazen en collega's van 2651 en 2330 voor de vele bijdragen van belangstelling, welke mijn vrouw en ik bij mijn 12½-jarig jubileum hebben mogen ontvangen.
J. J. A. v. d. Meer, Eindmontage T.C.

Hiermede dank ik directie, chef, collega's en Ziekentrost voor de vele bijdragen van belangstelling, die ik mocht ondervinden tijdens mijn ziekte.
W. Boogaard, Inkoop.

Hierbij zeg ik Ziekentrost hartelijk dank voor de rantband, mij geschonken tijdens mijn ziekte.
S. Ruiter, Montage Smeek.

WE GAAN WEER TYPEN

Wie doet er mee?
Inderdaad, dames en heren, dit slaat op de komende

ALGEMENE TYPEWEDSTRIJD.
Om maar meteen met de deur in huis te vallen, dit typefestijn — zo mogen wij het langzamerhand wel noemen — zal worden gehouden in de week van 4—8 maart a.s.

Een verzoek aan onze trouwe deelnemers: praat er eens over met de nieuwelingen en help ze zo nodig over hun schroom heen, zodat ook zij zullen zeggen: „goed, ik doe mee”.

Hartelijk dank aan allen voor de belangstelling en goede gave tijdens mijn ziekte.
G. J. Houwaart, Ger. makerij.

Directie en personeel, alsook comité Ziekentrost zeg ik hierbij hartelijk dank voor de mij bewezen attenties.
B. Kottenhaas, Onderhoudsdienst.

het v.d.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 778
8 februari 1963

VANDER HEEBEM

VERWARMINGSDÉKEN BV 4

Weinig elektrische huishoudelijke artikelen zullen in deze voor ons land zo strenge winter zo gewaardeerd zijn als een verwarmingdeken. ERRES heeft zijn best gedaan om in deze behoefte te voorzien. Dit is niet helemaal gelukt omdat de vraag groter was dan ook fabriek aan de Abstederdijk — ondanks het werken op topcapaciteit — aankon.

Wat is nu het geheim van een elektrische deken? In feite een nieuwe manier van slapen betekent. De meeste Nederlanders, behalve zij die centrale verwarming hebben, kruipten in deze wintertijd in een ijskoud bed of — tijdens een meer gewone winter — in een kil bed. Dikwijls ook nog met koude voeten, zodat het lang duurt voordat zij warm zijn geworden. Sommige mensen, die kouweilig zijn aan de dek, liggen dan uren wakker en staan dan 's morgens onvoldoende uitgerust op.

Een verwarmingdeken maakt aan al deze narigheden radicaal een einde. Je kunt er dat kille bed, dat soms zelfs klam aanvoelt, heerlijk mee voorverwarmen, zodat het een plezier wordt in bed te slapen.

Als je daar behoefte aan hebt, kun je 's nachts de elektrische deken ingeschakeld laten staan, wat in tijden met vriesweer bijzonder aangenaam is. Je kunt in een comfortabele slaapkamer 's winters toch het raam open laten staan, waardoor er frisse lucht kan binnenkomen.

In dit nummer vindt u de BV 4 afgebeeld. Van dit type zullen wij nu nog enige bijzonderheden vertellen: de BV 5 komt over enkele weken aan de beurt. U kent wellicht de BV 3, het type deken, dat Van der Heem reeds vele jaren heeft gefabriceerd, waarmee ERRES in Nederland naam heeft gemaakt en die thans uitverkocht is. De BV 3 was een betrekkelijk kleine laagspanningsdeken (100 x 75 cm), die in combinatie met een transformator wordt gebruikt en dat gedeelte van het bed verwarmt, dat men het meest nodig acht. Die plaats kan voor de één het voetende zijn, voor een ander de rug enz.

De BV 4 is familie van de BV 3, want het is eveneens een laagspanningsdeken, die door middel van een transformator met gescheiden wikkelingen en afkaskelkaar wordt gevoed.

Vervolg pag. 2 kolom 1

Ze staan voor de deur: DE ONDERNEMINGSGRAAD-VERKIEZINGEN

Mogelijk hebben velen het zich niet gerealiseerd, maar de zittingsduur van onze huidige Ondernemingsraden loopt dit jaar in april af. Er zullen dus verkiezingen moeten worden gehouden en wij stellen ons voor u vanaf heden regelmatig via het VDH-tje op de hoogte te houden van alles wat deze verkiezingen betreft.

De meeste Nederlanders, vooral in de naoorlogse situatie, lopen niet bepaald warm als het om verkiezingen, welke dan ook, gaat. Dat is ook wel te begrijpen. Bij verkiezingen, zoals voor de leden van de Tweede Kamer, de Provinciale Staten en Gemeenteraad mogen wij van ons kiesrecht gebruik maken om iemand te kiezen die wij meestal nog nooit in levende lijve hebben gezien. En als de leden eenmaal gekozen zijn, komen zij met hun werk zover van de kiezers af te staan, dat er van een werkelijke band bijna geen sprake is.

Bij de verkiezing van ondernemingsradenleden ligt dat anders inziens 'gelukkig' heel anders. Ieder van ons kan, en moet dat eigenlijk ook, nauw betrokken zijn bij het werk van de Ondernemingsraad en bij OR-verkiezingen is het nog mogelijk dat wij iemand kiezen die wij kennen.

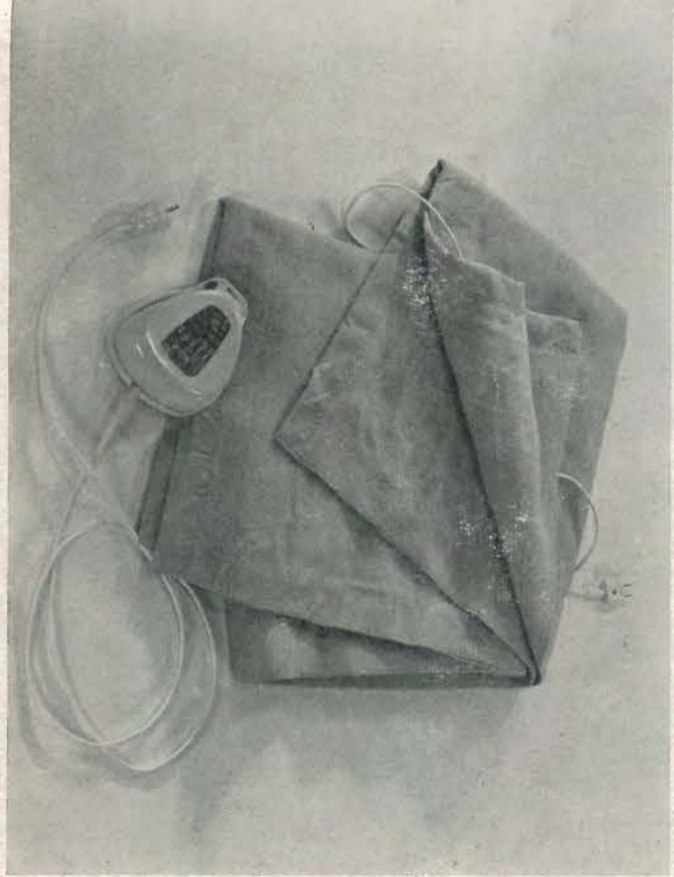
Op al deze punten hopen wij de komende maanden terug te komen. Wij volstaan thans met te melden dat inmiddels voor onze 3 bedrijven de kiescommissies zijn benoemd, die dezer dagen met hun werkzaamheden zullen beginnen.

De samenstelling van de kiescommissies is als volgt:

Maanweg:
J. H. Ardaseer, J. A. van Grondelle, N. Kouwer, P. J. de Raad en C. Schrevel.

Utrecht:
H. van Bokhorst, J. van den Broek, B. A. F. van der Linden, A. L. Moens en J. van Zwieten.

ENAR:
C. G. Evers, F. M. H. M. Cuppen, H. de Jong, J. C. van Iwaarden en J. J. Schenderling.

Maar de BV 4 biedt heel wat meer. In de eerste plaats zijn de afmetingen aanzienlijk groter, namelijk 180 x 85 cm, met een verwarmend oppervlak van 150 x 70 cm.

Hierdoor kan een geheel éénpersoonsbed gelijkijdig worden verwarmd en zelfs het midden van een tweepersoonsbed, als men het knus wil houden. Overigens heeft Van der Heem er geen bezwaar tegen als een getrouwde man en vrouw heel egoïstisch ieder een eigen deken wensen te hebben.

In de tweede plaats geeft de BV 4 meer warmte dan de BV 3, waardoor het bed in kortere tijd kan worden voorverwarmd of in koude nachten gemakkelijker op temperatuur kan worden gehouden.

De transformator heeft 3 regelstanden en een nulstand. Het vermogen bedraagt in stand één 15 W, in stand twee 35 W en in stand drie 53 W. U ziet, dat zelfs in zijn hoogste stand deze elektrische deken niet meer stroom kost dan een kleine gloeilamp.

Een andere eigenschap van de BV 4 is, dat aan het voeteinde de verwarmingsdraden dicht bij elkaar zijn gelegd dan aan het hoofdeinde. Dit is bewust zo gedaan, aangezien het warmteverlies door de dekens zich het sterkst aan het voeteinde doet gevoelen.

Aan het voeteinde van de deken is een strook van ongeveer 25 cm vrij van verwarmingsdraden gehouden om de gebruiker de gelegenheid te geven, de deken in te stoppen.

De BV 4 kan naar wens op twee manieren worden gebruikt: als onderdeken om er op te liggen of uitgespreid tussen bovenlaken en gewone dekens(s).

Het aansluitnoer van de deken wordt via een speciale stekker op de transformator aangesloten. Aansluiting op het lichtnet is dus niet mogelijk. De maximale spanning van de secundaire wikkeling van de transformator bedraagt slechts 16 volt, dus bijzonder veilig.

De trafo wordt, met behulp van een gewone snoer en stekker, op het lichtnet aangesloten.

Dat de deken volkomen veilig is, blijkt ook uit het feit, dat de BV 4 het predikaat „KEMA-keur“ heeft vertoegen, hetgeen betekent, dat de fabricage van deze deken onder voortdurende controle van de KEMA staat.

De BV 4, die wordt afgeleverd in een keurige draagdoos kost f 92,50, inclusief transformator.

KUNT U TYPEN? Typ dan meel

Een oproep die wij heus niet van de deken behoeven te schreeuwen.

De voortekenen zijn er, dat onze ALGEMENE TYPEWEDSTRIJD, die begin maart zal worden gehouden, geen gebrek aan belangstelling zal hebben.

In alle geleerden wordt druk gevoeld, om zoveel mogelijk beslagen ten ijs te komen.

DOET U OOK MEE?

Deze voor heel koffiehinkend Van der Heem bekende man, de heer J. J. Kersten, zal donderdag 14 februari a.s. terug kunnen zien op een dienstverband van 12½ jaar. Die dag zal hij niet in het Onspanningsgebouw aanwezig zijn, maar daarna zal hij u nog van menig kopje koffie voorzien.

Maandagavond begon het. Goede burens nodigden ons uit ons aller Mies Bouwman op haar sluitingsavond van „Ons Dorp“ niet alleen te horen getuigen van haar blijdschap over het verloop van de actie, maar haar voor de TV ook te zien.

Het was voor mij een uitgenaaide zaak, dat de van ontroering slikkende Mies mij ook met dezelfde gevoelens bezielden. Ik ontdekte dat de rillingen mij over de rug liepen.

Maar ook na het wegsterven van de laatste klanken van het Wilhelmus in het stampvolle Concertgebouw bleven die rillingen en was het gevoel aan de voorzijde van het lichaam op een halve meter afstand van de laaiende gloed van een smeloven bloot te staan en aan de achterzijde op evenveel afstand van een blok ijs.

„Je bent zeker niet erg lekker, je ziet er zo vreemd uit“, vond mijn vrouw bij het naar bed gaan.

Zwijgend stemde ik hiernee in, omdat tegen spreken in deze toestand noodlottige gevolgen kan hebben.

Met warme groets, dito kruiken en aspirine werd de strijd tegen het griepdruiveltje, aangevangen, maar toen het klokje van gehoorzaamheid s morgens een maand, wogen de lede-

TOT ZIENS

maten zo zwaar, deed het hoofd zo'n pijn en klonde de alcohol in de koorts-thermometer zo hoog, dat mijn vrouw mij om 8 uur ziek meldde.

En daar lig je dan. Als de koortsvisioenen en het „niks-kan-me-schelen, la-me-maar-liggen“ stadium voorbij is, schenk je weer aandacht aan de omgeving, tel je de bloemen op het gordijn en let op de geluiden in het huis. „Flap“ heet zoiets met een verzamelaarsnaam en hoewel niet geheel in overeenstemming met wat we daaronder verstaan: een 8-tal woningen met één trappenhuis.

In andere omstandigheden hebben mijn vrouw en ik het altijd over „onze rustige flat“. Maar als je dan zo stillicies ligt te doezelen dan kom je over die stilte tot andere conclusies. Mijn hemel, wat een geluiden bereiken het oor!

Is dat koortsachtige verbeelding dat er een stel paarden met klepperende hoefden de trap afrennen? O, nee, 't zijn Fine en Bep van de bovenburen die naar school gaan. En dat geluid alsof er zakken steenkolen leeg worden? Dat is toemant die het rooster van de haard schuut. Maar die klap alsof er een schutting omvalt is

alleen te wijten aan een beetje hardhandig sluiten van de buitendeur.

O, heren bouwers met uw beton en lizerconstructies! Want die harenerslagen op de stenen trap worden voortgebracht door de naaldhakjes van Henmy die met haar slank figuurje en haar 20 jaren mij deze vergelijkingshoogst kwalijk zou nemen.

Maar onze muur-aan-muur-buren dingen naar de hoofdprijs in het laatste. Daar is een uitgevonden bouwvakker bezig een kast te timmeren en ik heb mij in de waak-droom toestand dikwijls afgevraagd, of hij soms naast m'n bed stond te timmeren!

Ik kon alles volgen en ik bouwde mee aan die kast. Het snerpen van de zaag, het ratelen van de boor, het schuren van de ronde kamfers en het krummen van inspanning bij het indraaien van schroeven. Ik heb niets gemist.

Maar vrienden dit heeft niets met flatnuose te maken, want ik voel me steeds beter en ik hoor steeds minder. Over en over de dagen kom ik de Van der Heem gemeenschap weer versterken.

O ja, vergeet uw rode pilt niet bij de koffie. Want die heb ik maandag gemist. Zou dat soms? Tot ziens.

DE HISTORIE VAN HET METALEN TIDPERK

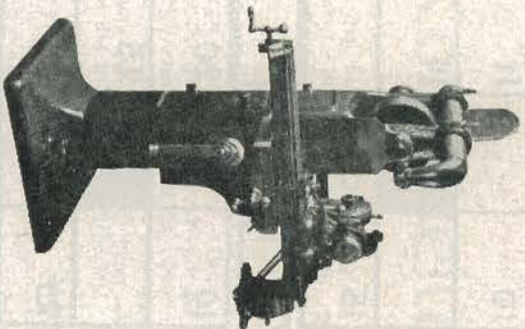
Draaien

De eerste draaibank als wij het tenminste zo mogen noemen, vinden wij afgebeeld op een Egyptisch reliëf van omstreeks 300 v. C., waarop een draaier met de beetel (links) en de hulp die zorgt voor de aandrijving staan afgebeeld. Ook op oude Chinese prenten komen wij vormen van draaien tegen waarvan het principe hetzelfde is. De primitieve draaierij vond haar ontstaan in de boerderij, hetgeen ook wel is af te leiden uit oude afbeeldingen. Zo bestaat er een toessel (een reconstructie van het origineel) waarmee men volgens oudheidkundigen kon draaien, polijsten en boren; het apparaat vertoont veel gelijkenis met dat wat de reizende meubelmakers en schrijfwerkers gebruiken.

Het was Leonardo da Vinci die het eerste ontwerp voor een draaibank met vliegwiel tekende. Toch was de tijd voor deze interessante vinding kennelijk nog niet rijp, want in de kloosterindustrie, die, zoals reeds gezegd, wat vakmanschap betreft hoog in aanzien stond, gebruikte men steeds de oeroude tak van de heen- en weergangende beweging. De manier waarop de beetel werd vastgehouden is een nadere beschouwing waard. De beetel werd n.l. netjes door gesteund en los in de hand gehouden. Dat dit op de kwaliteit van het werk invloed had spreekt vanzelf, en het ligt voor de hand dat het geheel maar een vermoeiende bezigheid was.

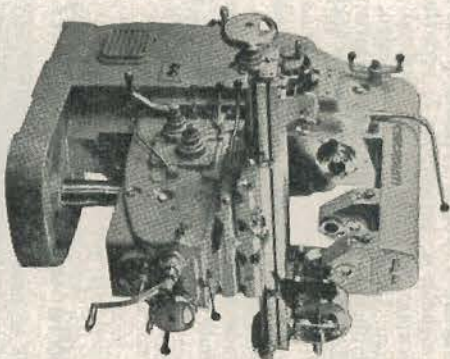
Welke evolutie deze bewerkingsmethode de laatste tientallen jaren heeft doorgemaakt blijft wanneer men draaibanken uit bv. 1919 en 1961 naast elkaar stelt.

Frezen Het vlakfrezen dankt haar oorsprong aan de schaarbank der houtbewerkers, doch kwam pas in zwang met de ontwikkeling van de metaalindustrie sedert 1900.

Frezen in 1890.

chines. Ook werden aan het ontwerp steeds hogere eisen gesteld. Immers, deze machines vormen vrijwel de basis voor de gehele technologie.

Frezen in 1961.

Ook Amor — waarom zouden wij hem in onze geschiedenis van de metaalbewerking ook niet tegenkomen — vinden wij, pijlpunten slijpend, op een oude gravure lering.

Uit 1485 stamt een schets van een zekere Israel van Mackenem, voorstellende een reizende slijper. De tekenaar deelt hierbij mede dat deze reizende lieden als onbetrouwbaar bekend stonden, blijkens het onderschrift: „Ick slijp, ick wend ende keer mijn huycksen (= mantel) nae den wind“.

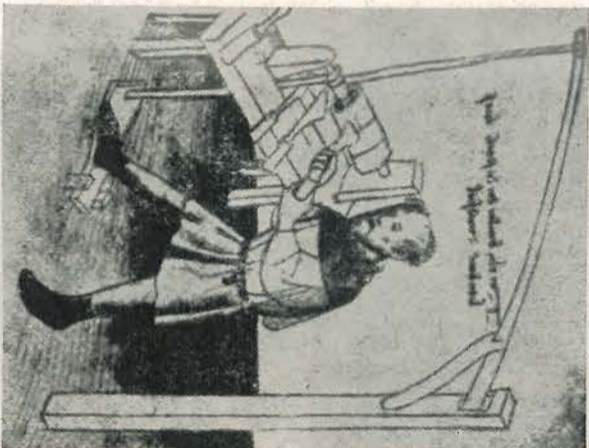
VDH-leeskring van buitenlandse boeken

Er is een latente behoefte gesignaleerd voor het deelnamen aan een leeskring van uitsluitend buitenlandse boeken. Om na te gaan of er voldoende deelnemers, c.q. deelneemsters bestaan om een dergelijke kring te gaan vormen, worden gegadigden verzocht zich op te willen geven bij de heer Van 't Oever, Interneem.

Nadere inlichtingen omtrent de opzet hiervan zijn ook aldaar verkrijgbaar.

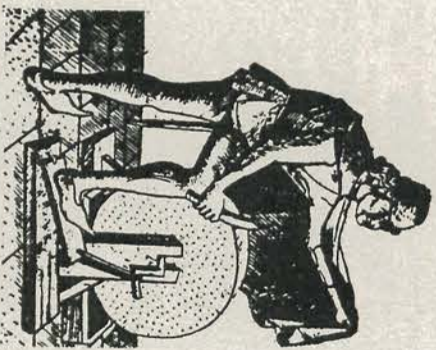
Hartelijk dank!

In vielerlei opzicht zijn werkmans van Van der Heem verrast met attenties bij jubileum, huwelijks of ziekte. Aangezien hun bewoortingen op dit moment niet letterlijk kunnen worden weergegeven, volstaan wij ermee de namen van deze dankbare medewerkers te noemen. W. Spaans, Sputerij; H. P. L. de Ridder, TV-Montage; J. P. Smits, Expeditie; E. Th. Polonia, Spoelentabrij; mevrouw J. G. P. v. d. Water-Van Leezum, Spoelentabrij; J. H. C. van Laethem, Slijperij; M. Bruth, Kas-fabriek; G. W. Malant, Drukkerij; J. v. d. Sijns, Werkvoorbereiding en C. H. v. d. Sijns, Oudsthoorn, Typekamer; G. P. Van der Tol, Mechanische Afdeling; J. C. J. N. Bonman, Werkplaats Meetafparaten.

„Monnikenwerk“.

Hoewel wij in 1400 nog hier en daar de support in primitieve vorm zien gebruiken, ontbreekt deze op latere afbeeldingen van draaibanken geheel, en er zijn ons zelfs prenten uit 1700 bekend waarop de draaibank zo hoog is gemaakt en de beetel zo lang dat men hem op de schouder kan laten liggen. Hiermede komen wij aan een belangrijk aspect van de technische geschiedenis: wat in Noord-Europa als nieuw werd geïntroduceerd kende men in Zuid-Europa al jaren. Het gebrek aan communicatiemiddelen en ook het angstvallig geheimhouden van eigen vindingen is daar debet aan.

De reizende slijper.

In de vakjes moeten lettergrepen worden ingevuld.

Horizontaal: 1. dwerg; 3. bacil; 5. ze-nuwandoeving; 6. loekennen; 8. billijk; 10. geheugensteunje; 12. ornament; 14. bepalingaankondigend voornaamwoord; 15. onverholen; 17. kenmerk; 19. in de tijd voorbij zijnd; 21. de blik afwenden; 23. verdeelding; 24. dichterbij komen; 25. winst opleveren.

Verticaal: 1. vogel; 2. plaats in Zeeland; 3. nartigheid; 4. betamelijk; 7. veranderen; 9. onslag; 10. opgebl; 11. terzond; 12. verloren; 13. attractie bij volksfeesten; 16. slingeruutwerk; 18. blik achterwaarts; 19. plantengeslacht; 20. dreunend schokken; 21. opsmukken; 22. wonden.

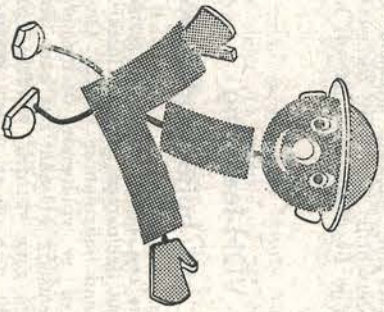
Oplösungen moeten uiterlijk woensdag 20 februari 1963 in het bezit zijn van me-juffrouwe Hartsuiker, redactie VDH-tje. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

Wie weet mijn naam?

Dit is onze nieuwe collega! Op bepaalde ogenblikken zal hij ons waarschuwen dat wij onveilig zijn. . . . zal hij ons vertellen dat we te grote risi-co's nemen.

Een nieuwe collega dus die van mens tot mens met ons wil spreken. Hij heet

en daar staan wij dan, WANT ZIJN NAAM IS NOG NIET BEKEND. Die naam kunt u zelf kiezen. De naam zou eigenlijk op een of andere manier in verband moeten staan met het beken-de embleem:

dat wil zeggen: „Punt één: veiligheid”.

ZOEK DUS EEN NAAM VOOR DE-ZE COLLEGA EN ZEND DEZE OP.

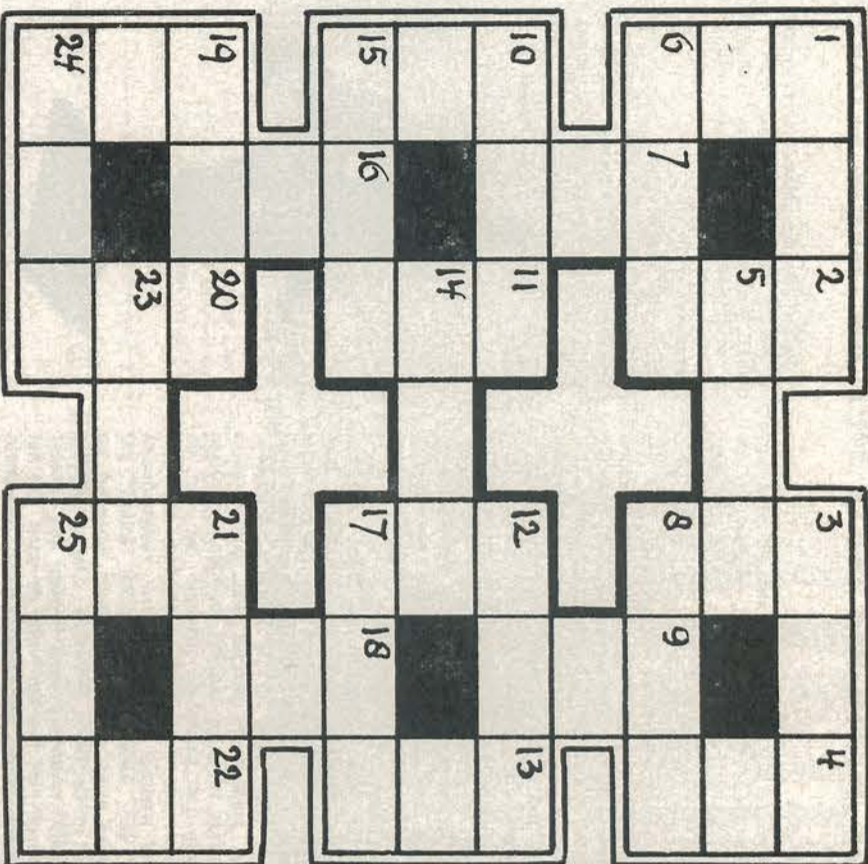
Inzendingen — voor 5 april a.s. — aan het Veiligheidsinstituut, Hobbema-straat 22, Amsterdam-Z.

Op de met 12 cents getrankeerde enve-loup vermelden: „Wie weet mijn naam?” In de envelop alleen in briefje waarop één voorgestelde naam van het figuur, plus naam en adres van de inzender.

Iedereen kan meedoen.

De winnende inzending wordt gehonoreerd met f 100,—.

De uitslag wordt tijdens de Bedrijfs-veiligheidsbeurs, die van 22 tot en met 26 april a.s. in de Apollohal wordt gehouden, bekendgemaakt.

Jubileum heer Mostert

Het was anders dan anders bij de vie-ting van dit 25-jarig jubileum op donder-dag 31 januari in de kantine van de Kasenfabriek. De jubilaris was vergezeld van zijn vrouw, kinderen en schoonnee-der, in dit opzicht dus geen verschil met andere vieringen. Het typische verschil deze keer was tweemaal; de jubilaris en zijn familie waren als eerste aanwezig en het feliciteren gebeurde niet na de toe-spraken maar bij het binnenkomen van de gasten. Dat gaf een ongedwongen sfeer, die blijkens het bedankspreeke van de jubilaris, erg prettig aandeeld. Anders dan anders staat ook op het feit, dat na een inleidend woord van de heer J. Glasber-gen alleen en zeer kort het woord ge-voerd werd door de chef van de heer Mostert, de heer G. Stigter. Spreker schil-derde de jubilaris als een trouwe werker en goed collega, die veel vrienden heeft in het bedrijf, getuige het feit dat velen hun handtekening hadden gezet in het fe-licitatieregister. Als stoffelijk blijke van waardering kreeg de jubilaris een moderne staande lamp en een prachtig schaakspel.

In welgekozen woorden dankte de heer Mostert alle gevers en aanwezigen die ondanks de slechte weersomstandighe-den de moeite hadden genomen hem met dit feit te complimenteren.

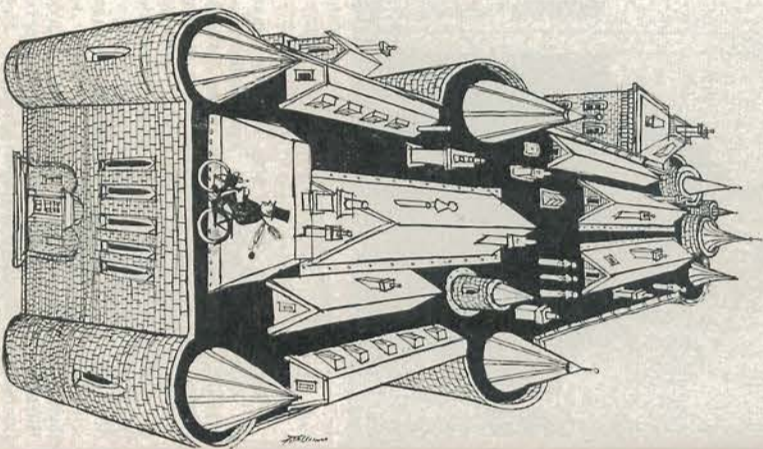
Geslaagd voor:

Ter verkrijging van het IVIO Groot-Sleueidiploma is mej. E. T. Denhoom, Bibliotheek Den Haag, geslaagd voor de Unis Nederlands en Engels.

Gefeliciteerd!

HUWELIJK.

Den Haag: J. Gelderblom, Draaierij, met mej. J. C. W. Zunderwijk, d.d. 31-1-1963.
Den Haag: Mark, zoon van C. F. Maas, Radionotarie, d.d. 22-1-1963; Johannes B., zoon van J. Th. Brinkel, Constructiebedr. Elec-tronische Apparaten, d.d. 27-1-1963.
Utrecht: Petra L., dochter van N. J. P. de Jongh, Montage Abstederdijk, d.d. 21-1-1963.

(Uit Prent in Prent, uitgave van R. S. Stokvis & Zonen N.V.).

het v.d.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN ANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 779
15 februari 1963

Vrijdag 8 februari gaf de Koninklijke Rederijkerskamer Inter Amicos uit Dor-drecht in ons Ontspanningsgebouw in Den Haag een opvoering van 'Kort Geluk', een toneelstuk van Bill Owen.

Kort geluk

Al met al, op het gedeelte na waarin Margaret, de eenzame vrouw, gespeeld door Wilka Sleuwtits, en Bill, de gevangene J. C. A. Ribbens, zich gelukkig voelen, is het een vrij triest stuk. Het begint triest en het eindigt zo en daartussen ligt dan de 'kort geluk periode'. Onzes inziens maakt dat het spel, vooral voor de hoofd-rolspelers niet, gemakkelij; over het al-gemeen wordt iets vrolijks met minder in-spanning op de planken gezet dan het thema dat in dit stuk overheerst.

Wij willen ook nog iets van de spelers afzonderlijk zeggen, waarbij aangekend dient te worden dat dit uiteraan een per-sonlijke mening is.

Wilka Sleuwtits speelde de rol van gastvrouw met veel gevoel, grote uitdruk-kingsvaardigheid en goed stil spel. Het was zonder meer duidelijk dat dit een eenzame vrouw was, die zich toen Bill verscheen aan hem vastklampte omdat zij intuïtief voelde dat hij in dezelfde om-standigheid verkeerde. De metamorose van de stille, eenzame vrouw in de echt peluklijke vrouw, die iets in het leven van een ander wil betekenen en de terugval daarna, werd uitstekend uitgebeeld.

De gevangene Bill (onze kennis van wat gevangenen doen en laten is zeer be-perkt) gaf een goede vertolking van iemand die wel vrij is, maar voelt dat de politie hem weer te vinden. Zijn wat schorre stem, het eten van de karbonade, het drinken van de whiskey, trouwens het hele spel drukte de spanning uit waarin hij verkeerde.

Betty, Alice Rienks-Boot en John, Jac. H. van der Laan, goed gestuude vrien-

Margaret en Bill hebben als twee volkomen eenzame mensen elkaar en daarmee hun kort geluk gevonden.

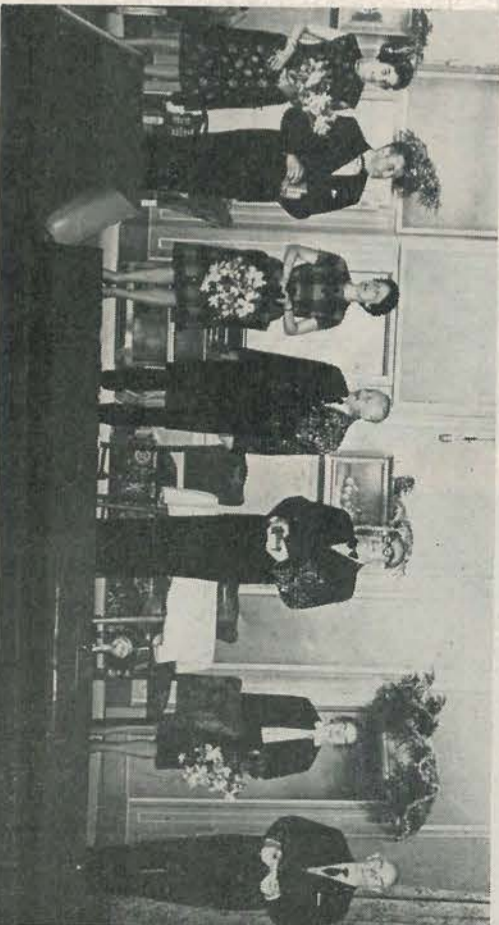
Inter Amicos geeft de laatste jaren jaar-lijks een voorstelling in ons Ontspannings-gebouw en wij wisten dus wat ons te wach-ten stond, namelijk goed spel. De schrijver tekent een eenzame vrouw, die metterdaad ook eenzaam en alleen woont, vrij ver van de bewoonde wereld, en die op oude-jaarsavond volkomen onverwacht bezoek krijgt van een ontsnapte gevangene. In beider leven is deze eenzaamheid wel het belangrijkste element van hun hele levens-houding en de schrijver heeft dit zodanig uitgewerkt dat deze eenzaamheid hen als het ware tot elkaar drijft.

Het wantrouwen van het begin van de ontmoeting verandert van lieverlede en op een bepaald moment realiseren beiden zich dat zij voor elkaar bestemd zijn en samen verder het leven door willen gaan. Dat laatste is vanzelfsprekend niet een-voudig, want de politie zit de ontsnapte gevangene op de hielen en al doet zij geen gastvrouw alle moeite hem ervan te over-tuigen dat uitzitten van zijn straf de op-lissing is, hij wil dit onder geen voor-waarde. Dan helpt zij hem zo goed en zo kwaad als dat gaat ontvluchten. Die ont-vliechtingspoging mislukt; hij komt zelfs om het leven, waardoor er nu zeker sprake is van een kort geluk.

Uitgehongerd als hij is, perslindt Bill direct na het binnentreden in de eenzame woning de vriendelijk door Margaret aangeboden karbona-de.

duidlijk te merken dat hieraan grote aandacht was besteed. Onder het aanbieden van boeketten bloe-men aan de dames en rookartikelen aan de heren sloot de heer Zaaijer deze bij-eenkomst.

V.l.n.r. de spelers Alice Rienks-Boot, J. C. A. Ribbens, Wilka Sleuwtits, J. K. van Gulik en Jac. H. van der Laan; mevrouw Van Stek, inspiciente, en de heer J. van Randwijk, regisseur.

TV-ontvanger met radio

Door de enorme ontwikkeling die de televisie in de laatste jaren heeft doorgemaakt en in feite nog doormaakt, is de radio geleidelijk een meer bescheiden plaats in ons leven gaan innemen. Dit is begrijpelijk. Immers de televisie brengt ons het actuele beeld met een bijbehorend geluid, waardoor de informatie volledig is, terwijl de radio alleen het geluid overbrengt. Toch is het niet waarschijnlijk dat de radio geheel door de televisie zal worden verdrongen. Er blijven altijd programma's, zoals nieuwsberichten, lezingen, ontspanningsmuziek e.d., waarbij geen beeld nodig is en die dus specifiek bij de radio thuishoren. Bovendien heeft de radio het belangrijke voordeel, dat men zijn bezigheden kan voortzetten, terwijl de televisie in de regel de gehele mens opstelt en zijn handen zogezegd siltisaan.

De praktijk der laatste jaren heeft ons laten zien dat er in de radio-sector een verschuiving plaatsvindt naar kleine, liefst gemakkelijker bedienbare radiooestellen, om deze naast de televisieontvanger in het leven van alle dag te gebruiken. Daarvoor is de gedachte ontstaan op een bepaalde wijze een televisieontvanger met een radio te combineren. Het concrete resultaat van deze gedachte is de nieuwe ERRES-TV-radio-ontvanger type TR 4636 UHF. Het televisiegedeelte, geschikt voor ontvangst van 10 kanalen volgens CCR standaard, is hierbij gecombineerd met een volledig getransistoriseerde druktoetsradio, waarmee 5 stations in de middele band ontvangen kunnen worden. De methode van druktoetsafstemming is bijzonder aantrekkelijk door het grote voordeel dat de gewenste zender onmiddellijk voorhanden is en de bediening uiterst eenvoudige.

De keuze van 5 stations, waarop de druktoetsen door de fabrikant zijn ingesteld, is tot stand gekomen uit informaties naar de meest beluisterde stations in verschillende delen van ons land. Deze stations zijn: Veronica, Luxemburg, Hifiversum II, Brussel Vlaams, Hifiversum I. Het is niet uitgesloten dat men door ongunstige omstandigheden een bepaald station niet kan ontvangen, maar een ander dat nu juist niet in het vijftal is opgenomen wel. Ook kan men een voorkeur hebben voor andere zenders dan die volgens de standaarduitvoering. Met deze situaties is rekening gehouden door de afstemming zo in te richten dat men door een simpele ingreep in de ingebouwde trimmersysteem aan de persoonlijke wensen kan voldoen.

Het radio-ontvangergedeelte is opgebouwd uit 7 moderne transistors en 2 dioden. De voeding wordt verkregen uit vier 1½ Volt staabatterijen, die in een koker achter op het toestel zijn aangebracht en snel door ledereen te verwisselen zijn.

Door volkomen gescheiden schakelingen kunnen het televisie- en radiogedeelte niet gelijktijdig gebruikt worden, hetgeen praktisch gesproken ook geen zin heeft. Het televisiegedeelte werkt zodra de netschakelaar (rode toets aan de voorzijde) wordt ingeschakeld. In uitsgeschakelde stand van

de netschakelaar kan de radio bediend worden. Om nodeloze uitputting van de batterijen, wanneer geen van beide ontvangergedeelten in werking zijn, tegen te gaan, heeft men bovendien een aan/uitbatterijschakelaar gecombineerd met de volumeregelaar (linkerzijde van het toestel onder de druktoetsen). De ingebouwde radio-ferritantenne levert in de meeste gevallen voor stations van normale sterkte voldoende signaal. Zwakkere of verder verwijderde stations kunnen ook met redelijke sterkte worden ontvangen door rechtstreekse aansluiting op de televisiebuitenantenne. Een eenvoudige omschakeling op de contactplaat onder de VHF antenneplaat is hertoe voldoende.

Het televisiegedeelte is ongetwijfeld ook een beschouwing waard.

Het ontvangerstelsel strekt zich uit over 10 kanalen op de VHF band en 40 kanalen op de UHF band. De mogelijkheid voor ontvangst op de UHF band is op de toekomst gericht, hoewel hiervan nu reeds in het oosten van Nederland gebruik gemaakt kan worden dank zij de regelmatige Duitse uitzendingen.

De kanaalafstemming voor beide handen is verenigd in een gecombineerde knop. Evenals het radiogedeelte is ook het televisiegedeelte voorzien van een ingebouwde antenne. Dit antennesysteem is geschikt voor kanaal 4 (Lopik) en met een kleine omschakeling op de antenneplaat ook voor de kanalen 5 t/m 11, alle in de VHF band. Belangrijk is hierbij in gedachten te houden, dat deze kastantenne alleen een gunstig resultaat op kan leveren bij een sterk signaal, dus in de buurt van een zender. Voor verder verwijderde zenders is een goede buitnantenne beslissend noodzakelijk, daar anders de beeldkwaliteit door te veel ruis (sneeuw) onaantvaardbaar slecht wordt.

Door het grote frequentieverschil tussen de VHF en UHF banden kan niet worden volstaan met één antennesysteem. Voor beide banden moet dus een aparte antenne op de daarvoor aangebrachte antenneingang achter op het toestel worden aangesloten.

Een ander belangrijk punt van deze ontvanger is de transistorisering van het geluids-MF-deel. Hiermee is de eerste stap gezet naar een geleidelijke vervanging van de daarvoor in aanmerking komende buizen door transistors. Door de gecombineerdheid van het probleem is een volledige overschakeling naar transistors immers niet mogelijk. Het voordeel van transistorisering is ongetwijfeld meervoudig. Allereerst een belangrijk geringer verbruik van energie, waardoor de nu eenmaal niet te vermijden warmteontwikkeling (verlies) drastisch wordt beperkt.

A. Lijffijt.

Drige expressie

Wat geduld vernag bewijst nevensstaande foto. Het is een afbeelding van een werkstuk dat de Utrechtse cursist A. Lijffijt aan het Vormingscentrum voor Bedrijfsveuld in de les vrije expressie ontworpen heeft.

Het verdient zeker een plaatsje in ons personeelsorgaan. Stimuleert het anderen om zich in de vrije tijd aan „de kunst“ te wijden?

Heus, ook de jongeman Lijffijt zag aanvankelijk tegen de vrije opdracht op. Maar al werkende eraan kreeg hij er zo veel plezier in, dat een artistiek product het resultaat was.

De levensduur van transistors is vele malen langer dan die van een buis door het niet aanwezig zijn van aan slijtage onderhevige delen.

De opwarmtijd, die bij buizen als een noodzakelijk kwaad moet worden geaccepteerd, is bij transistors niet aanwezig. Een transistor werkt onmiddellijk zodra de voedingsspanning wordt aangesloten.

Aan de reeds genoemde punten kunnen wij nog de welhaast traditionele automaten die al onze televisieoestellen kenmerken toevoegen. De taak van een automaat is de werking van bepaalde daarvoor in aanmerking komende schakelingen te sturen.

Vervolg pag. 3 kolom 1

De heer A. M. de Launay, Draaiertij, stelde voor om het draaien van het statorpakket van de HBM 67 eens op een andere wijze te doen.

Nu is dit niets bijzonders, maar de heer De Launay maakte bovendien zelf het gereedschap (met goedkeuring van zijn baas), zodat het direct voor gebruik gereed was.

Solex-service nieuws

De chef van de Solex-serviceafdeling voor ons hoofdkantoor, de fabriek Maanweg en de Telco, heeft in het nummer 777 d.d. 1 februari 1963 van het VDH-tijdschrift wintertips gegeven om ook tijdens een sneeuw- en vorstperiode veilig te kunnen blijven rijden op een Solex.

Wij hopen dat velen deze tips ter harte hebben genomen en dat zij hun Solex trouw zijn gebleven. De Solex is en blijft immers voor diegenen die niet te ver van onze fabrieken wonen, het veiligste, voordeligste en meest comfortabele vervoermiddel.

Met de Solex voor uw vrouw zal het echter wel anders gaan. Die wordt pas tegen de zomer werkelijk goed van stal gehaald en die speelt ook vaak een rol bij uw vakantieleven.

Natuurlijk laat iedere vakantieganger zijn Solex grondig nazien voor hij niet vakantie gaat. De verstandigen doen dit één maand voor de vakantie, de minder verstandigen één week (of soms wel één dag). De gevolgen zijn, dat onze Solex-vervolg VAN PAG 2

bluieren, dat wil zeggen, in zo grootst mogelijke mate ongevoelig te maken voor storende invloeden en tijdelijke veranderingen in elektrische condities. In de regel worden dan de op de schakeling betrekking hebbende uitwendige correctie-organen overbodig, wat het bedieningsgemak ten goede komt.

Automatisch werkend zijn de horizontale synchronisatie, de beeldbreedte, de beeldhoogte en de versterking. De ontvanger heeft totaal 19 buizen, inclusief de beeldbuis, 2 transistors en 5 dioden. De kast is van nothout en mat-natuur afgewerkt.

Het front is aantrekkelijk modern met asymmetrische plaatsing van de bedieningsorganen. Prijs: f 995.—

Materiaalbesparing via onze Ideeënbus

De eerste maandresultaten van de Utrechtse speciale actie zijn niet zo gunstig als wij ons hadden voorgesteld. Ingezonden werden 51 ideeën, Afgewezen werden 32 ideeën (!!!), Beoordeld werden 8 ideeën.

Vooral de kwaliteit van de ideeën laat veel te wensen over en ook het aantal tot nu toe uitgerichte televisietips (nl. 42) is aan de lage kant.

De grote prijs: het TELEVISIETOESTEL (TV 4625 UHF) is dus nog niet in het VIZIER.

De volgende attractie in onze ideeënbus-actie bestaat uit een RADIOBUISDOOS ER3.

Zaals u in het vorige bericht reeds werd medegedeeld ontvingt u naast elke f 5.— beloning een „televisietip“, waarmee u meespeelt in de loterij. Diegene onder u, die aan het einde van de actie de meeste televisietips heeft bemaatigd, ontvangt deze radiobuisdoos ER3. Bij gelijke stand beslist het lot.

Aan de kop van dit klassemment gaat momenteel: Hr. A. M. de Launay — afdeling 2333 met 20tv.

Kijk in uw omgeving of er nog materiaal valt te besparen; naast de beloning kunnen u enkele fraaie prijzen ten deel vallen. Houdt de TELEVISIE en de RADIOBUISDOOS in het vizier. Ideeënbuscommissie Utrecht.

OPGAVE LOON

Ter geruststelling van hen die reeds hun aangiftebijzet inkomstenbelasting 1962 ontvingen delen de Loon- en Salarisadministraties mede, dat iedere werknemer in maart a.s. een opgave van zijn loon zal ontvangen.

Voor de heer J. Siem, werkzaam op de Montage Absterderdijk te Utrecht, is het zondag 24 februari a.s. 12½ jaar geleden dat hij bij Van der Heem in dienst trad. Wij bieden deze jubilaris onze felicitaties aan.

De heer J. A. Manuel, Montage K.K., had voor zijn idee een half jaar geleden een beloning ontvingen van f 85,—. Nu zijn idee om het net-nieuw van een HBM eenvoudiger aan te sluiten ook voor andere typen handboormachines is goedgekeurd, kon de heer Van Ooyen hem nog eens f 85,— overhandigen.
In totaal dus een beloning van f 170,— voor een waardeloos idee.

Dieren op postzegels

Dit is een zeer uitgebreid onderwerp en het is ondoenlijk alle zegels of zelfs maar de landen op te noemen, die dieren op hun postzegels hebben afgebeeld.

Wel kan men onderscheid maken: dieren in de heraldische dieren in de kleur van het zegel afgebeeld en dieren afgebeeld in hun natuurlijke kleuren. Dit laatste is natuurlijk het meest interessant en naar aanleiding van de uitgifte op 25 mei 1962 door de Belgische PTT, van een serie tropische vogels op postzegels, zullen wij deze bespreken.

De serie bestaat uit zes in meerkleuren-druk gemakke zegels met afbeeldingen van de 20 kleurrijke tropische vogels.

Op de laatste waarde, de 40+10 c. ziet u de rotschaan (Rupicola ripicola). Dit is een Zuid-Amerikaanse vogel, die veel op de grond komt; hij komt voornamelijk voor in het Amazonegebied en Guyana. Hij bouwt zijn nest van gras, bladeren en leent op de kale rotsbodem en legt daarin twee eieren. Hij voedt zich met bessen en palmvruchten. In tegenstelling tot de prachtige gekleurde haan is het hennepje matbruin met een bruine, oranjerode keel.

(Eos rubra), een papegaaiensoort, zien we afgebeeld op de 1 f. + 50 c. Deze voedt zich met zachte sappige vruchten en bloemenhoning, die hij met de tong oplikt. Deze vogel komt voor in Australië, Nieuw-Guinea, de Polynesië en Indonesische eilanden. De afgebeelde Lori is afkomstig van de Zuid-Molukken. Hij nestelt tamelijk hoog in de bomen en is in gevangenschap tegenover zijn verzorgers zeer aanhankelijk.

Op het volgende zegel, de Fr. 2,50+50 c. zien we de Senegal Toerakoë, die ook al van Nieuw-Guinea komt. Deze vogels leven gewoonlijk in paren en na de broeitijd tot het volgende jaar in families. Hun nest lijkt op dat van onze bosduif en bevat doorgaans drie eieren. Hoewel zij zich voornamelijk met vruchten voeden, versmaden zij een lekker hapje insecten niet. Bij het vliegen ziet men de bloedrode tekening van hun vleugels.

Dan de kortbek toekan (Rhamphastos brevicarinatus) of peperveter. Deze op de Fr. 2,50+1 fr. afgebeelde Zuid-Amerikaanse klimvogel heeft een lange

snavel welke door zijn sponsachtige constructie veel lichter is dan men zo zou zeggen. Bij het klimmen gebruiken zij hun poten bijna als handen, zij richten twee tenen naar voren en twee naar achteren. Hierdoor hebben zij een goed grijppotgan om zich in de bomen, waar zij praktisch hun gehele leven doorbrengen, te bewegen. De tong van de toekan is zeer lang en smal en heeft aan het uiteinde een soort klein kwasje. Het voedsel wordt met de punt van de snavel gesrepen en in de hoogte geworpen, waarna het dier het met zijn geopende snavel opvangt en doorslikt. Hij nestelt in holle bomen en legt gewoonlijk twee eieren. De op het zegel afgebeelde toekan komt voor in Midden-Amerika, van Panama tot Nicaragua.

Paradijsvogels kennen wij reeds van de afbeeldingen op de postzegels van Ned. Nieuw-Guinea. De op de Fr. 3+1 afgebeelde grote Paradijsvogel komt voor op de Aru eilanden en is reeds sedert 1522 bekend. Toen werden door de bekenden Portugese zeevaarders Maagelhaas enige exemplaren meegebracht naar Europa. De Paradijsvogels leven in wouden tot vijf hoog in de bergen en voeden zich met insecten en vruchten. De mannetjes dragen de bekende sierveren, waarmee zij in de paartijd pronken en voor de wijfjes dansen.

Tenslotte wordt op de hoogste waarde van deze serie, de Fr. 6+fr. 2,— de Kongopauw afgebeeld. (Atropavo congensis). Dit is een uiterst zeldzame vogel, welke eerst in 1936 bekend werd, vermoedelijk door zijn levenswijze diep in het oerwoud. Het is zeer opmerkelijk, dat deze vogel zo lang onbekend kon blijven, omdat hij in grootte overeenkomt met een flinke huishoender.

In dierentuin behoort hij tot de zeer grote zeldzaamheden. Hij voedt zich met bessen, zaden en insecten. De haan is blauw met een metaalachtige glans, de haren daarentegen bruin met groen. Een dubbele zwart-witte kuif sieraft hem, terwijl de hals van de haan bloedrood gekleurd en grotendeels naakt is. Zij bouwen hun platte nest in bomen en verzorgen beide

Oplossing puzzel 93

De tocht naar Chatham.

Prijswinnaars

1. (f 15,—) M. M. M. de Jong, 3309.
2. (f 10,—) J. de Lange, 3390.
3. (f 7,50) B. Ph. van Zuiden, Interheem.
4. (f 5,—) mej. W. Steisel, 3380.
5. (f 5,—) R. W. A. van Loghem, 2969.
6. (f 5,—) J. H. v. d. Patten, 2443.

Engelse soliste

Zaterdag 23 februari aanstaande zal in het NCRV-TV-programma MUZIEK VOOR U de Engelse zangeres Shelia SOUTHERN

worden begeleid door het betamelde orkest van PI SCHEFFER.

De directe uitzending vindt plaats van 20.30—21.00 uur.

Belangstellenden moeten uiterlijk om 20.15 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2 aanwezig zijn.

De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om: 19.45 uur van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat; plm. 21.00 uur van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.

Toegangsbewijzen zijn gratis verkrijgbaar bij de afdeling Public Relations — toestel 522.

De heer L. M. Griep maakt binnenkort 12½-jarig deel uit van het Televisielaboratorium te Den Haag en heeft daarmee ook een 12½-jarig dienstverband met Van der Heem achter de rug. Donderdag 21 februari a.s. is de dag. Onze gelukwensen.

GEBOREN.

Den Haag: Robert A., zoon van R. W. A. van Loepem, Maazijnen Teino, d.d. 11-1-1963; Hanneke E., dochter van J. P. Snook, Constructiebedrijven R.A.T., d.d. 28-1-1963; Désirée, dochter van J. Guethi, Proefwerkplaats R.A.T., d.d. 28-1-1963; Emno F., zoon van P. A. de Roos, Arbeidsbedrijven Bureau Maamweg, d.d. 28-1-1963; Anita M., dochter van W. E. Clemenkowff, Beeldschool, d.d. 30-1-1963.

het V.D.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 780
22 februari 1963

VERBOUWINGEN TELCO

Reeds lange tijd leefde de wens de ont-wikkelingsfases alle weer in één gebouw onder te brengen. Tot voor enkele jaren was dit steeds het geval geweest, maar de uitbreiding in enkele sectoren deed de directe indertijd besluiten het Telecommunicatielaboratorium 'tijdelijk' onder te brengen buiten de Telco.

Toen dan ook het Telco-fabricagegebouw in gebruik genomen werd, was de weg vrij de ontwerpfase te hergroeperen of beter gezegd te centraliseren in Telco I.

De door het overbrengen van de fabricage vrijgekomen ruimten waren niet zo maar geschikt er laboratoria in onder te brengen. Bovendien werd het ook dringend gewenst de civiele sector uit te breiden. Het is begrijpelijk dat er een geheel nieuwe lay-out van het ontwerpgebouw moest komen. Deze plannen hebben inmiddels voor een groot deel hun beslag gekregen en kunnen als volgt worden samengevat.

Sonsterrain.

De helft van de vrijgekomen ruimte werd toegewezen aan uitbreiding van het magazijn voor professionele onderdelen. De andere helft heeft inmiddels een totale vernieuwing ondergaan. Hierin zijn nu ondergebracht de werkplaatsen voor de artikelen, radio en televisie en meetapparaten. In een in lichte kleuren gehouden afdeling, modern en fris ingericht, was voor elke groep ten opzichte van zijn vroege huisvesting een goede uitbreiding mogelijk.

Enkele musea — er moeten nu eenmaal altijd modellen worden bewaard — krijgen in de kelder een plaats.

Vernieuwing verdient ook nog de geheel nieuwe opzet van de elektrische installatie, die onder grote voorzichtigheid van de Gebouwdienst wordt doorgevoerd.

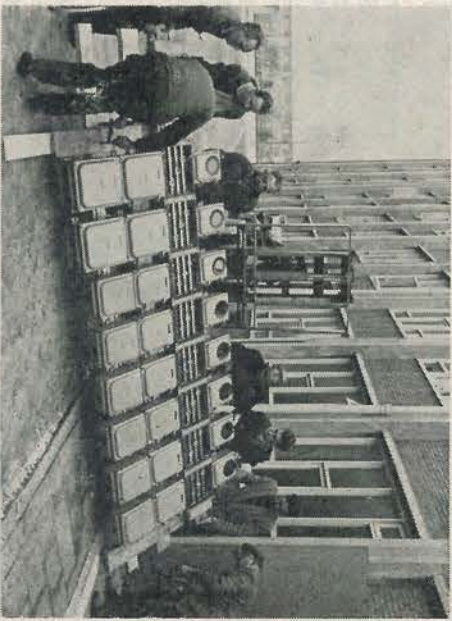
Etage 1
Etage 1 is totaal veranderd; van de grote montagezaal is niets overgebleven wat daaraan herinnert.

Op deze etage hebben het Telecommunicatielaboratorium, de constructiebureaus (voor professionele apparatuur) en enkele statiefafdelingen een ruime huisvesting gekregen. Enkele lang gekoesterde wensen konden vervuld worden: zo werd men een grote meerkooi rijker, kon een eigen codificatiegroep gevormd worden en kon eindelijk de proefwerkplaats een royale huisvesting betrekken.

De elektrische aantleg werd geheel herzien. Ook hier is het geheel in nieuwe kleuren ge-stiek verbeterd worden door het aanbrengen van een geluidsdempend plafond. De zon kan rijkelijk binnenschijnen en indien te hinderlijk door jaloeziën worden geweerd.

De afdelingen werden onderling gescheiden door 2,20 meter hoge wanden, deels van vensterglas voorzien, die enerzijds de nu eenmaal noodzakelijke scheiding geven (elke afdeling behoudt zo zijn eigen werksteek), doch anderzijds een optimale hoeveelheid licht doorlaten.

Eventuele hinderlijke werkplaatsgeluiden worden genivelleerd door de langs het gehele gangpad opgetrokken scheidingswand. Het zal voor het Telcolaboratorium on-

Met behulp van een verhoogd schakelpaneel op de plaats van bestemming gebracht.

Op de etage 1½ werd de royale entree weer in ere hersteld en kregen de daar reeds gevestigde laboratoria een betere en grotere ruimte toegewezen, wat mogelijk was doordat het constructiebureau naar verdieping 1 verhuisde.

Vervolg pag. 2 kolom 1

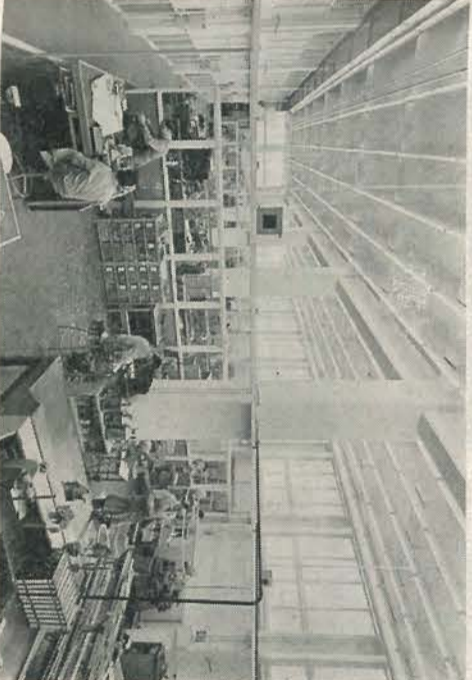
Als we de sneeuw wegdenken ...

dan komen vanzelf de gedachten aan groen, bloemen, kleuren. Dan is er ook die hunkering naar vakantievoelbaar. We moeten nog wel even getuld hebben voor het zoner is, maar we kunnen ons vast verlustigen in het plannen maken.

Het Reishuis Portia Mundi wil de Haagse deelnemers door het vertonen van

risiflans over Oostertijl en de Italiaanse Bloementijl reeds een voorproefje op de vakantie geven. Deze bijeenkomst zal woensdag 6 maart a.s. plaatsvinden in de zo gezellige kantine van de Kasteelfabriek.

Sneeuw of geen sneeuw, die avond gaan we op reis.

De werkplaats in het Sonsterrain van het Telecommunicatiegebouw.

Op deze verdieping kreeg ook de heer Van Everdingen een kamer, zodat de coördinate in de professionele sector, die zo-als bekend medio 1962 op zijn schouder werd gelegd, nu wat ruimtelijke ligging betreft, geen moeilijkheden meer oplevert. De etages 2 en 2½ en de begane grond zullen in de komende maanden grote tot kleine veranderingen ondergaan. In elk geval zullen omstreks mei de storende, maar voor elke verbouwing nu eenmaal noodzakelijke klop- en boorgeluiden in de Telco uitsterven. Dan ook pas kan de afdeling Gebouwdienst verzuchten „wat waren ze lastig“, maar reeds nu is duidelijk dat zij er direct achter mogen voegen „dus is wat moois verricht“.

J. C. Brouwer.

Huldiging heer Vellekoop

Woensdag 13 februari j.l. werd te midden van een grote schare bedrijfsgenoten in de kantine Kastenfabriek de heer M. A. Vellekoop, vergezeld van echtgenote, gehuldigd in verband met zijn zilveren jubileum.

Na te zijn welkom geheten door de commissie van ontvangst, de heren Bloot en Van der Heyden, werd de jubilaris achtereenvolgens toegeproken door ir. Boel en ir. De Mey, respectievelijk zijn huidige en zijn eerste chef, de heren Van Duren, Ten Pierick en Oosthoek.

Deze vertolken de vreugdevolle gevoelens van de Van der Heem-gemeenschap, de O.R. Maanweg en de Classificatiecommissie.

De heer Vellekoop werd door de verschillende sprekers geroemd om zijn serieuze benadering van zowel technische als menselijke problemen, zijn prettige wijze van werken en zijn grote belangstelling voor zaken, mensen in het bedrijf betreffende. Als oud-lid van de O.R. en lid van de Classificatiecommissie leverde hij in de loop van de jaren talloze voorbeelden.

JARVERSLAG Ideeëncommissie over 1962

In 1962 werden uit de bedrijven Maanweg, Telco, Enaf en Sneek totaal 444 ideeën ontvangen en geregistreerd. Hierbij komen 35 ideeën die in 1961 waren ontvangen en niet waren afgehandeld en 5 ideeën die opnieuw bekeken werden. Van deze 484 ideeën waren op 31 december 1962 46 stuks nog niet afgehandeld zodat in 1962 438 inzendingen werden afgehandeld.

Van deze 438 inzendingen werden 179 stuks (41%) beloond met een bedrag van f 6.490,— of gemiddeld f 36,25 per idee.

Ter vergelijking de cijfers van de voorgaande jaren:

Jaar	Aantal	Beloond	In %	Gemiddeld bedrag
1957	249	114	44	f 22,—
1958	174	73	42	f 24,46
1959	195	86	44	f 22,91
1960	423	188	45	f 39,55
1961	558	263	47	f 31,62
1962	444	179	41	f 36,25

Dat het percentage van de beloonde ideeën lager is dan vorig jaar wordt veroorzaakt door een tweetal gerichte acties om voor bepaalde afvalmaterialen een gebruiksmogelijkheid te vinden. Hiermede slechts twee hiervan konden worden beloond. Ondanks deze acties was het totaal

Ten slotte een specificatie van de beloningen:

1 x f 850,—	3 x f 110,—	1 x f 54,—	1 x f 13,50
1 x f 400,—	2 x f 100,—	7 x f 50,—	1 x f 12,50
1 x f 210,—	1 x f 90,—	2 x f 45,—	3 x f 12,—
1 x f 200,—	2 x f 85,—	3 x f 40,—	3 x f 10,—
3 x f 150,—	1 x f 80,—	3 x f 35,—	1 x f 8,—
2 x f 140,—	2 x f 75,—	3 x f 30,—	1 x f 7,50
2 x f 130,—	1 x f 70,—	20 x f 25,—	1 x f 6,50
1 x f 125,—	1 x f 65,—	11 x f 20,—	2 x f 6,—
1 x f 115,—	1 x f 60,—	12 x f 15,—	44 x f 5,—

Overzicht van een gedeelte van het Telecommunicatielaboratorium op de 1ste verdieping Telco. Grote werktafels zijn ruim opgesteld in een lichte ruimte.

Kunstmaandorkest met Mozart

In het KRO-concert op zondag 3 maart aanstaande met het Amsterdams Kunstmaandorkest onder leiding van Anton Kersjes en de sopraan Cora Canne Meyer zal het volgende programma worden uitgevoerd:

ouverture: Il sogno di scipione, aria: Ombrà felice, mars in D-groot, mars in G-groot, aria: Chio scorde di te, van W. A. MOZART

De aanvangstijd is 21.35 uur. Belangstellenden moeten uiterlijk om 21.20 uur in het Onspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2 aanwezig zijn.

De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om:

20.45 uur van het Hollandse spoor naar de Saturnusstraat;

22.30 uur van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.

Toegangsbewijzen zijn gratis verkrijgbaar bij de afdeling Public Relations, toestel 522.

N.B. Gaarne brengen wij de wens van de KRO en de orkestleden over om bij eventueel minder gunstige weersomstandigheden toch deze uitzendingen te bezoeken.

Hartelijk dank!

Mede namens mijn vrouw en kinderen zeg ik de directe, enfs, bazen en personeel hartelijk dank voor de vele bloemen en cadeaus die ik heb mogen ontvangen bij mijn 25-jarig jubileum. Allen hebben deze dag voor mij tot een onvergetelijke dag gemaakt.

M. de Baar.

Langs deze weg wil ik graag bedankjes zeggen aan collega's, medewerkers, ziektenroost en beleidsmedewerkers, die ik tijdens mijn ziekte mocht ondervinden.

F. W. ter Keurs, Voormontage T.C.

HISTORIE VAN HET METALEN TIJDPERK

Vijftig eeuwen geleden werd het metalen tijdperk ingeluid met de ontdekking van het koper. Vijftig eeuwen geleden zette de mensheid daarmee de eerste stap op een ontwaakingsweg waarvan het einde ook nu nog bij lange na niet in zicht is.

In de aanvang ging de ontwikkeling geleidelijk, later — met name na de industriële revolutie — volgden nieuwe vindingen en nieuwe fasen elkaar in een steeds sneller tempo op. En thans zijn opmerkelijke nieuwe stappen nageenomen aan de orde van de dag: men denke slechts aan installaties voor kernenergie, aan straaldagers, aan ruimtetuig, aan al die andere ontwikkelingen waarbij de metaalindustrie direct of indirect is betrokken.

Een van de bases van onze huidige samenleving is het verkeer, het vervoer. In deze aflevering van de serie „De historie van het metalen tijdperk“ schenkt de auteur, de heer G. C. van der Weyde van Cichinatti, Nederland N.V. in Vlaardingingen, aandacht aan de ontwikkeling in de sector van de metaalindustrie, die transportmiddelen vervaardigt.

De manier waarop men zich in de loop der eeuwen heeft verplaatst hangt ten nauwste samen met de ontwikkeling van de metaalindustrie. Het paard, later de postkoets en in ons waterland bovendien de trekschuit, waren vroeger de middelen bij uitstek. Het reizen per postkoets was door het ontbreken van veren geen pretje; later heeft men geprobeerd het schokken

Stoommachine.

op te vangen door het aanbrengen van ledere banden. De constructie van de wielen was op zichzelf al heel zwak, zodat breken vaak voorkwam. Er is een periode geweest dat in Engeland de wielvelgen niet smaller mochten zijn dan 30 cm om het stukrijden der wegen te voorkomen en het kamelen van de koetsen — hetgeen bijnaar nogal eens voorkwam — tegen te gaan.

De uitvinding van de stoommachine deed al spoedig het denkbeeld ontstaan wagens zonder paarden te construeren. De buitenlandse auto-industrie ontwikkelde zich na 1900 met rasse schreden, doch ook in ons land hebben wij korte tijd een eigen auto-industrie gehad, die de Spijker produceerde.

De Daf, benjamin van onze metaalindustrie, is ontstaan in een bedrijf, dat als kleine huissmederij is begonnen. Dat dit soort bedrijven bijzonder arbeidsintensief is en door grote investeringen een land tot opmerkelijke bloei kan brengen, heeft geen nadere toelichting.

Ook de transportmiddelen die intern in de bedrijven worden toegepast vormen een apart hoofdstuk in onze geschiedenis. Leonardo da Vinci heeft reeds in zijn tijd een constructie bedacht van een soort wagen die door veerkracht werd voortbewogen. Aan de hand van zijn schetsen

heeft men zo'n wagen kunnen reconstrueren. Men moet bewondering hebben voor het geniale inzicht van Da Vinci, want de paleiwagen anno 1961 verschildt in wezen niet zoveel met het ontwerp van de grote Italianen.

Dat wij op het gebied van intern vervoer nog niet aan het eind zijn, blijkt wel uit de installatie die Buiscaer onlangs leverde aan een transportbedrijf in Utrecht ten behoeve van de lijndienstlootjes. Hier worden de wagens door middel van een ketting onder de vloer voortbewogen.

Het stadsbeeld onderging door de vooruitgang der techniek een algehele wijziging. Met de eerste paardetram, die door Beynes omstreks 1886 werd vervaardigd, heeft men het vervoer in Amsterdam moeten verwerken. De wagen kon zeshen personen herbergen, terwijl op de balcons daerboven nog twaalf mensen plaats konden nemen.

Hoe heel anders is het driedelige wagenstelsel dat thans de straten van Amsterdam siert! Het element van het verschil „vroeger en nu“ komt hier wel sterk tot uitdrukking. Al scheidt de tram tegenwoordig dan ook verkeersproblemen, dat zij is in ons verhaal opnieuw een voorbeeld van Nederlands metaalindustrieel kunnen.

Nederland — land van fietsen!

De wens van iedere mens is altijd geweest zich vlieger te kunnen verplaatsen en er zijn heel wat pogingen ondernomen om dit te bereiken. Een van de pogingen die ons frappant voorkomt, willen wij onder de loep nemen: omstreks 1685 heeft een ontwerper een „rijdende stoel“ geconstrueerd, waarvan het model ons niet eens zo vreemd voorkomt. Het lijkt misschien het meest op een invalidenwagenfje.

In 1817 verscheint de Drainage, waarvan de originele tekening voor de patentaanvraag (5 januari van dat jaar) bewaard is gebleven. Uit deze patentaanvraag heeft men een bruikbaar model kunnen construeren. Het eerste vehikel dat steeds meer op een fiets gaat lijken, zien we een goede vijfzig jaar later op de weg. De pedalen zijn daar aangebracht aan het voorwiel, waarmee tevens werd gestuurd. De wielen

Rijdende stoel anno 1685.

waren, zoals begrijpelijk, nog steeds van hout.

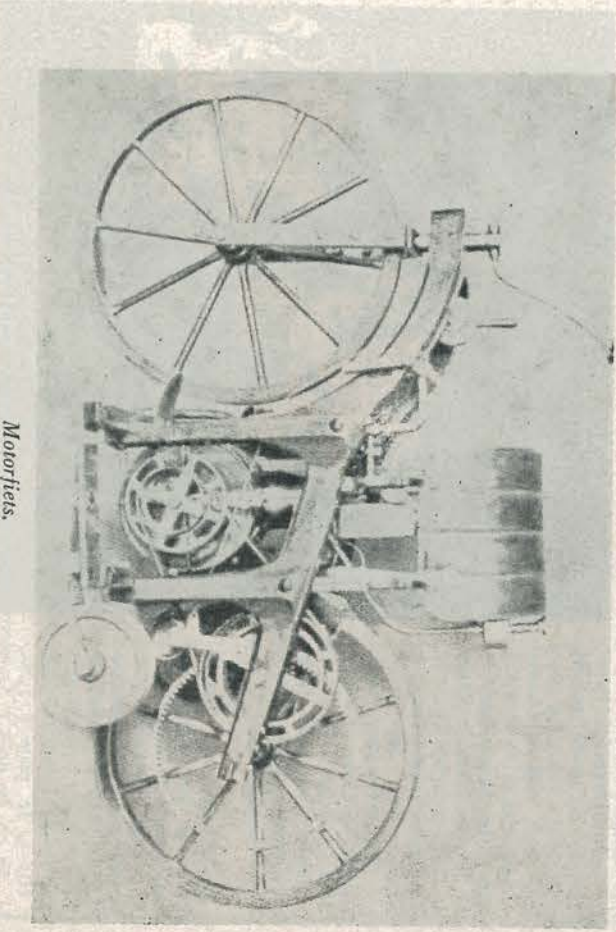
Op de Nederlandse wegen heeft, men ook nog de Engelse „Penny-Farthing“ fiets gekend. Als spektakelstuk wordt dit enorme gevaarte bij wielwedstrijden nog wel eens aan den volke getoond.

In dit verband noemen wij ten slotte nog het motorrijwiel. Een afbeelding van één der eerste motorfietsen toont dat daarop teraauwermond plaats was voor de berijder. Koddig doet het wielletje aan dat is aangebracht naast het achterwiel ten einde niet om te vallen.

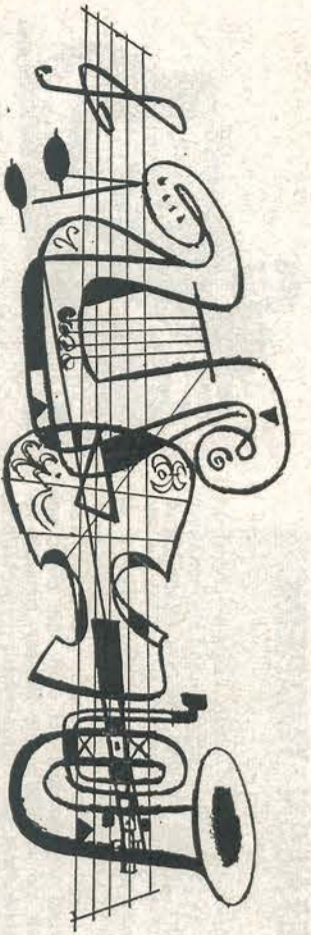
Het wegverkeer, al dan niet gemotoriseerd, heeft een ommekeer gebracht in het beeld van stad en land; om de grote aantallen te kunnen verwerken moesten vele wegen worden aangelegd en de nodige bruggen worden gebouwd. Om zich een goede voorstelling van deze groei te kunnen maken geven wij hier enige cijfers:

soort	1951	1961
motorfietsen	148.000	1.200.000
motorrijwielen	106.000	101.900
scooters	600	68.400
personauto's	157.000	602.500
autobussen	6.000	9.200
vrachtauto's	78.000	182.500
totaal	495.600	2.164.500

De metaalverwerkende industrie speelt bij dit alles een belangrijke rol. Alleen al de vele onderdelen, assen, tandraden, chassis, plaatwerk en accessoires, benodigd voor de verkeeremiddelen en te bewerken of te vormen uit ruw materiaal, vragen een arsenaal van fabrieken en een leger van arbeiders.

Motorfiets.

VAN BARIPIANIST TOT DOCTOR HONORIS CAUSA

Het komt niet elke dag voor dat men een eredoctoraat krijgt aangeboden. Nog minder gewoon is het, als zo'n aanbod domweg wordt vergeten. Als na nog twee verzoeken eindelijk het eredoctoraat wordt aanvaard en wanneer als tegenprestatie slechts een potpourri van studententudeeren volgt, dan wordt men toch wel een beetje nieuwsgierig wie die vreemde klant kan zijn die dit alles op zijn geweten heeft. De persoon in kwestie was niemand minder dan de componist Johannes Brahms.

De bijdrage die hij aan de Kunst leverde, is niet alleen in zijn tijd erkend; ook nu is hij nog bijzonder geliefd. Vooral naar zijn symfonische werken luistert men graag.

Brahms heeft echter nog meer geschreven dat de moeite waard is. Zijn pianoconcerten, het vioolconcert en „Ein deutsches Requiem“ zijn bekende werken van hem. Ook talrijke andere composities: pianowerken, de ruim tweehonderd liederen, vele orkestwerken en diverse variatietonen Brahms' enorme muzikaleit duidelijk aan.

In de film „De Dictator“ scheert Charles Chaplin iemand in recordtijd op de maat van een Hongaarse dans van Johannes Brahms. Deze dans is met de andere „Ungarische Tänze“ al geruime tijd zeer populair. Brahms heeft hier op een heel aparte manier oorspronkelijke

PUZZEL

Onverwacht vind je soms dingen, waarvan je het bestaan totaal was vergeten. Zo ontdekte ik onlangs in een kist op zolder een vlag met twee leeuwen, die ik hierbij afbeeld. Met mijn puzzel-oog zag ik onmiddellijk, dat het mogelijk is, de vlag in vier stukken te verdelen, die dan weer twee aan twee aan elkaar genaaid konden worden, zodat twee vierkante vlaggen elk met een hele leeuw ontstonden. Ziet u daar ook kans toe?

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 6 maart a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, redactie VDH-tje. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50,—, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

Verpeinzingen van een opruimman

Een opruimman bedreef zijn vak bij een fabrieks-afvalbak. Daar trof loen zijn gevoelig oor een zeer bijzonder afvalkoor. Daarop heeft hij toen onverveerd wat hij er hoorde, genoteerd.

Een boutje sprak in goede luim: „Draai draad op mij van zestien duim“. De snijkop zei: „Zeg ben je gek? Ik hou geen tand meer in mijn bek. Want, was je nu gewoon van ijzer, dan deed ik het. Nu ben ik wijzer“.

Een as, getraaid-rond 10 ha negen-lag te verroesten in de regen. Zij sprak: „dit lot werd mij bespaard was ik verknield-mat-standaard, of aut Cr. si-niet roest ha 11. Nu roest ik bijna van mezelf.“

Een stukje staal draad, zacht verzonken, was in haar tramen haast verdronken. Een asbestkoord, dat juist passeerde, vroeg haar toen wat er aan mankeerde. Het antwoord kwam met droeve klank: „Ik was zo graag staal draad, hard, blank“.

Een bolkop klinkkraal van staal ging met een slijpen aan de haal. Ze hebben hem toen botverzonken aan haar voor 't leven vastgeklonken. Sindsdien heeft zij hem steeds verweten: „Vast heb jij toen mijn ziel gespeeld“.

Een binnenborgring -nom d 8- had uren op zijn bus gewacht. Had toen van pure narigheid, zijn ziel naar buiten uitgespreid, en ging in het vervolg door 't leven als buitenborgring-nom d 7.

Een dikke dopmoer-staal verchroomd, had juist die nacht heel naar gedroomd. Bij 't vechten met een serie boren had hij zijn dop en draad verloren. Hij zuchtte toen: „O, wat een strup, wat is een dopmoer zonder dop!“

Een stalen kogel, lekerkwal, geraakte wat aan lager wal. Hij gaf zich af in 't kort verleden met een lagemald van lichte zeden. Hij bleef een kogel, bleef van staal, niet langer rond, maar nu ovaal.

Een leren drijsnaar, zeer massief, had een rienschrift hevig lief. Maar kreeg het vreselijk te kwaad en liep zich bijna uit de naad, waarop zij hartverscheurend glilde: „Mijn lief, jij bent zo'n vreeslijk wilde!“

Een druppeloliepot met pit draaide zijn deksel haast uit 't lid, toen zij een keertje wou proberen haar eigen draaipunt eens te smeren. De smeerslap kwam en lachte: „Deze kon vast niet langer wachten“.

Een omzetschijf, een slappe Timus, had ruzie met zijn scheve sinus, en zette daarom zijn versnelling ter reparatie op de heilings-lappe de sinus aan zijn zool en kreeg een mooie parabool.

Uit dit verhaal kunt u dus leren hoe men het materiaal moet eren. Ook mappen met een boel gegevens neevaten soms nog hele levens. Gebruik ze kalm en met gemak: 't uiteindelijk doel is datvalhalk.

Overgenomen uit: het blad Metaalbewerking.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 781
1 maart 1963

OVEREENSTEMMING OVER CAO HANDARBEIDERS

Zodra wij reeds op de mededelingenborden publiceerden werd vrijdag 22 februari j.l. de laatste hand gelegd aan de wijzigingen in de collectieve arbeidsovereenkomst voor de uurloers, die een looptijd zal hebben van 1 januari 1963 tot 1 april 1964. Alhoewel deze wijzigingen eerst van kracht worden als zij door de toetsende instanties zijn goedgekeurd, willen wij u de belangrijkste wijzigingen toch reeds thans melden.

Lonen.

Directie en vakorganisaties kwamen overeenstemming te vragen voor een loonsverhoging van 7 cent per uur voor de mannen, die de maximum leeftijd hebben bereikt of ouder zijn. Deze 7 cent is inclusief de AOW-compensatie, die reeds vanaf 1 januari j.l. wordt uitbetaald. Voor mannen, die jonger zijn dan de maximum leeftijd, en voor vrouwen gelden verhogingen in dezelfde procentuele verhouding als in de oude CAO van kracht was.

Aan het eind van dit artikel zullen wij u een berekeningsvoorbeeld geven.

Overwerk op zaterdag.

Indien er op zaterdag overwerkt moet worden, zal dit met 50 % overwerktoeslag worden beloond.

Vakantie na jubileum.

Met ingang van 1 januari 1963 krijgen de uurloers die gejubileerd hebben dezelfde regeling toegepast als voor de maandloers reeds gold, namelijk bij een 12½-jarig dienstverband 2 dagen extra vakantie, bij

Voorbeeld berekening.

Tegenwoordig uurloon	f 1,69
Per week	„ 76,05
38 % premie	„ 28,90
uurcompensatie	f 104,95
	„ 6,25
1 % AOW compensatie	f 111,20
Totaal	„ 1,11
Toekomstig uurloon	f 112,31
Per week	f 79,20
38 % premie	„ 30,10
uurcompensatie	f 109,30
	„ 6,25
	f 115,55

Met nadruk wijzen wij erop dat de genoemde verbeteringen eerst van kracht kunnen worden als zij door de daartoe aangewezen instanties zijn goedgekeurd. Zodra dit het geval is verneemt u dat.

Met de beambtenorganisaties is overeenstemming bereikt, als de verhoging voor de uurloers door de toetsende instanties wordt goedgekeurd, de maandloers met ingang van 1 januari 1963 een overeenkomstige loonsverhoging toe te kennen als aan de uurloers zal worden gegeven, op basis van 3½ % inclusief de verwerking van de AOW-compensatie.

Ministerie van Oorlog, die zich bezighoudt met het „breken“, ontcijferen van geheime codes.

Roorda was geen man die aan de weg timmerde, die graag belast zou zijn met de dagelijkse zorgen, die het leiden van grote aantallen mensen met zich medebrengt. Hij ging rustig en consciëntieus zijn gang met zijn octrooiwerk en met zijn wetenschappelijk werk, daarbij documenten producerende in het netste handschrift, dat mij ooit onder ogen gekomen is.

Zijn heengaan moet in de allerreerste plaats voor zijn vrouw en kinderen een grote slag zijn geweest. Morgen zij sterke vlag in de herinnering aan een zachtaardig, vriendelijk en goed mens, zoals hij aan degenen die hem kenden, verscheen.

Voor Van der Heem betekent zijn heengaan een verlies van een geacht en bekwaam medewerker op een tijdstip, dat met dit heengaan nog geen rekening was gehouden. Ongewijfeld zal zijn nagedachtenis bij degenen, die regelmatig met hem te maken hadden, nog lang voortleven.

Hij ruste in vrede.

I. P. G. Zaaijer.

IN MEMORIAM Ing. J. Roorda

De onverbidelijke dood heeft ook een einde gemaakt aan het leven van onze medewerker en vriend ing. J. Roorda. Ofschoon wij wisten, dat hij zeer ernstig ziek was, is het einde voor zijn vele vrienden en collega's toch nog onverwacht gekomen. Dit einde was een verlossing en als het ware een zegen voor hem, die zeer zwaar heeft moeten lijden.

Dit jaar zou Roorda 65 jaar geworden zijn en ofschoon hij, die ook zo vele interesses buiten zijn werking had, nu niet direct een

rust gepand had, heeft hij helaas niet het tijdstip kunnen bereiken, waarop hij meester over zijn eigen tijd zou zijn geworden.

Roorda was in vele opzichten een merkwaardig man. Toen ik in 1930 bij de NSF kwam en daar met hem kennis maakte, had hij reeds in radiokringen een grote naam, die sinds in 1936 voor de eerste maal zijn boek „Radio-techniek“ uitkwam, bij vele generaties van jeugdige radio-technici een magische klank kreeg.

Toen ik hem enige weken geleiden een bezoek bracht in het ziekenhuis, heeft hij mij vol trots een exemplaar van de zo juist verschenen zevende druk van zijn boek aangeboden, waarop hij in het bijzonder zo trots was, omdat zijn zoon, ir J. P. Roorda jr., aan de herziening had medegewerkt.

Roorda had een bijzonder stel hersens. Een wiskundig probleem ging hij niet gauw uit de weg en wat voor ons in 't algemeen inspanning betekent, was voor hem ontspanning. In de jaren voor het uitbreken van de oorlog was hij — naar hij mij eens verteld heeft — vrijwillig verbonden aan de afdeling van het